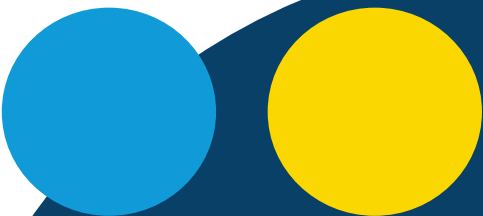

THEMATISCH VERSLAG
ENERGIE: RECHTEN EN
WERKING VAN DE MARKTEN

brugel ● ●

JAARVERSLAG
2 0 2 4

INHOUDSOPGAVE

1	Executive Summary	6
2	Monitoring van de huishoudelijke markt	9
2.1.	De marktaandelen	9
2.2.	Switches	13
2.3.	Monitoring van de concurrentiemarkt: conclusie	15
3	Opvolging en evolutie van de prijzen	16
3.1.	De factuur van de Brusselse huishoudens in 2024 afhankelijk van het soort contract	17
3.2.	Vast contract	19
3.3.	Contract met een variabele prijs	20
3.4.	Contract met een dynamische prijs	21
3.5.	Aanpassing van de Brusim tariefsimulator	21
3.6.	Voorbeeld ter illustratie: drie huishoudens, drie contracten	21
3.7.	Terugkoop van de geïnjecteerde energie	22
3.8.	Segmentering van de contracten	23
4	Bescherming van de huishoudelijke gebruiker	24
4.1.	Organisatie van de gewestelijke bescherming	24
4.2.	De procedure in geval van niet-betaling voor de huishoudelijke afnemers	29

5	Besluit	33
---	---------	----

BIJLAGEN

Bijlage 1:	Analyse van de elektriciteitsmarkt voor huishoudens	35
Bijlage 2:	Sociale bijlage	35
Bijlage 3:	Residentiële marktanalyse	35

LIJST VAN DE ILLUSTRATIES

Figuur 1:	Groeicijfers van de marktaandelen van de huishoudelijke energieleveranciers in Brussel (2014–2024)	10
Figuur 2:	Verdeling van de huishoudelijke energieleveranciers per gewest (dec. 2024, in % van de leveringspunten)	12
Figuur 3:	Switchpercentage bij huishoudelijke afnemers in het BHG	13
Figuur 4:	Vergelijking van het aantal aanbiedingen voor huishoudens tussen de gewesten - December 2024	16
Figuur 5:	Aantal leveranciers die actief zijn op de huishoudelijke markt per gewest - December 2024	17

Figuur 6: Evolutie van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur voor huishoudens, gebaseerd op het verbruik van een mediane afnemer in Brussel die over een enkelvoudige meter beschikt (2.036 kWh) (2020-2024)	17
Figuur 7: Vergelijking per gewest van de duurste en de goedkoopste aanbiedingen van elektriciteitscontracten voor huishoudens (2020-2024)	18
Figuur 8: Evolutie van het aantal elektriciteitscontracten met een vaste prijs in het BHG (2020-2024)	19
Figuur 9: De evolutie van het aantal variabele aanbiedingen voor elektriciteit en gas tussen december 2020 en december 2024	20
Figuur 10: Evolutie van de injectieprijs in 2024 (in eurocent)	22
Figuur 11: Driemaandelijke evolutie van de verdeling tussen contracten met een vaste prijs en met een variabele prijs van 2022 tot 2024	23
Figuur 12: door SIBELGA behandelde IUA's	24
Figuur 13: Evolutie van de sociale levering van 2020 tot 2024	25
Figuur 14: Evolutie van het aantal winterafnemers van 2020 tot 2024	27
Figuur 15: Evolutie van het aantal afsluitingen van 2020 tot 2024	28
Figuur 16: Aandeel van de afnemers die een aanmaning/ingebrekestelling (IG) hebben ontvangen voor elektriciteit en voor gas	29
Figuur 17: Percentage afnemers dat minstens één aanmaning/ingebrekestelling (IG) heeft ontvangen voor elektriciteit (uitgedrukt per leverancier in % van hun huishoudelijke afnemers)	29

Figuur 18: Verdeling van de afnemers die het SST genieten per leverancier (elektriciteit), 2024

30

Figuur 19: Schuldenvolume per betrokken actieve afnemers voor elektriciteit

30

Figuur 20: Volume schulden per aantal betrokken actieve afnemers voor gas

31

Figuur 21: Percentage toegekende afbetalingsplannen per leverancier

32

Figuur 22: Evolutie van de totale bedragen (in M€) van de schulden (schulden In, schulden Out en oninvorderbare schulden)

32

LIJST VAN DE TABELLEN

Tabel 1: Vergelijking per gewest van de marktaandelen van de marktleider op de huishoudelijke markt en de concentratie-indexen

11

Tabel 2: Gecumuleerde schuldenberg van 2009 tot 2024 voor de actieve en de inactieve afnemers

26

VOORUITZICHTEN 19
RAADPLEEG HET JAARVERSLAG
[https://brugel.brussels/publication/
document/verslagen/2025/nl/
Jaarverslag-2024-BRUGEL.pdf](https://brugel.brussels/publication/document/verslagen/2025/nl/Jaarverslag-2024-BRUGEL.pdf)

EXECUTIVE SUMMARY

HUISHOUDELIJKE ENERGIEMARKT - EEN CONTRASTRIJKE GEWESTELIJKE DYNAMIEK

De analyse van de huishoudelijke energiemarkt in België legt uiteenlopende gewestelijke ontwikkelingen bloot, die de concurrentie, de prijzen en de mobiliteit van de consumenten rechtstreeks beïnvloeden. De energiemarkten in het Waalse Gewest (WaalG) en het Vlaamse Gewest (VG) zijn weliswaar geconcentreerd, maar blijven toch relatief toegankelijk voor nieuwe leveranciers. De markt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) daarentegen is veel meer gesloten en wordt met grote structurele moeilijkheden geconfronteerd.

De Brusselse huishoudelijke energiemarkt wordt door één marktspeler gedomineerd: Engie Electrabel, dat in 2024 een marktaandeel van bijna 73 % had. Die sterke positie, die de afgelopen

jaren alleen maar sterker is geworden, staat een doeltreffende concurrentie in de weg. Ondanks het groeiende aantal nieuwkomers zoals Bolt (+ 572 % in 4 jaar tijd) blijft de impact van deze laatsten slechts marginaal. Die hyperconcentratie kent haar gelijke niet in België: de grootste drie leveranciers in Brussel (en dan in het bijzonder Engie) zijn goed voor 93,1 % van de markt, tegenover ongeveer 79 % in het Waalse Gewest en in Vlaanderen. Een minder stimulerend institutioneel en economisch kader in Brussel, in combinatie met een kleinere markt, ontmoedigt de inplanting en de commerciële activiteiten van de alternatieve leveranciers. Die situatie wordt vertaald in een strategische differentiatie van de marktspelers: Engie biedt al sinds april 2025 exclusieve 'Low Cost'-pakketten aan in het Waalse Gewest en in Vlaanderen, wat de erbarmelijke concurrentiële dynamiek in Brussel illustreert.

De constante opmars van de sociale leverancier in Brussel en in Wallonië, die de 5e plaats inneemt in de rangschikking, staat in schril contrast met zijn 7^e plaats in Vlaanderen. Die vaststelling is een sterke indicator van de meer opvallende energiearmoede dan in die twee gewesten en onderstreept een voortdurende kwetsbaarheid van een deel van de huishoudens ten opzichte van de energiekosten.

Na een periode van inertie won de Brusselse elektriciteitsmarkt in 2024 opnieuw aan dynamiek, waarbij het percentage van leverancierswissels (switches) tot 3,05 % steeg - het hoogste niveau sinds 15 jaar. Deze evolutie is vooral toe te schrijven aan het initiatief van de afnemers zelf, die potentieel worden gestimuleerd door niche-aanbiedingen (bv. van Brusol en Bolt). Dit is een bemoedigende evolutie, hoewel het percentage ver onder het niveau van dat in Vlaanderen (ongeveer 18 %) en licht onder dat in Wallonië (ongeveer 4 %) blijft.

Terwijl het Vlaamse en het Waalse Gewest na de crisis naar een normale toestand terugkeren met een licht dalend percentage van overstappers, lijkt Brussel aan een inhaalbeweging te zijn begonnen, waarbij het gewest in de buurt lijkt te komen van de Waalse dynamiek op de elektriciteitsmarkt. De gasmarkt in Brussel daarentegen blijft ter plaatse trappelen, met percentages van overstappers die nog steeds blijven dalen. De vraag is of dit een gevolg is van de toenemende risicoaversie na de energiecrisis of van het ontbreken van interessante alternatieven.

De zwakke concurrentie in Brussel heeft een rechtstreekse impact op de prijzen. Het aantal aanbieders is er in elk geval veel lager: 5 elektriciteitsleveranciers tegenover 20 in Vlaanderen en 9 in Wallonië. Rechtstreeks gevolg: het voordeligste elektriciteitsaanbod in Brussel is sinds 2021 nog steeds systematisch minder competitief dan in de andere gewesten. Zo was het beste aanbod in Brussel in december 2024 11% duurder dan het equivalent in Vlaanderen - en dan nog alleen maar voor commodity. Bovendien kunnen bij leveranciers binnen hetzelfde aanbod aanzienlijke prijsverschillen worden vastgesteld tussen de gewesten, ten nadele van de Brusselse huishoudens.

Als conclusie kunnen we stellen dat de huishoudelijke energiemarkt in Brussel wordt gekenmerkt door een structurele concentratie, minder competitieve prijzen en een toenemende energiearmoede; stuk voor stuk uitdagingen die in fel contrast staan met de relatieve openheid van de markt in Wallonië en in Vlaanderen. Hoewel het feit dat meer huishoudens van leverancier

veranderen, een bemoedigend teken is dat wijst op de bewustwording van de consumenten en de aantrekkelijkheid van de nicheaanbiedingen, blijven doelgerichte acties onmisbaar. Het is van essentieel belang om de concurrentie aan te moedigen, om het institutionele kader te wijzigen zodat de consumenten in Brussel efficiënter worden beschermd en om te streven naar een meer billijke en dynamische markt voor alle marktdeelnemers. De toekomstige ontwikkelingen, en dan met name de invoering van contracten met een dynamisch tarief in 2025, zullen van nabij moeten worden gevolgd om hun impact op deze complexe situatie te evalueren.

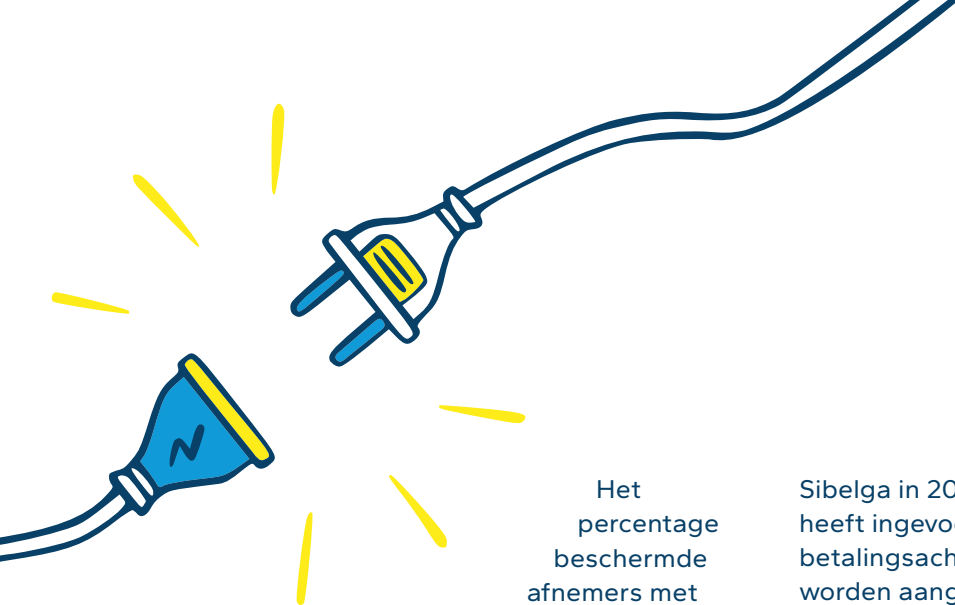
WAT DE SOCIALE ASPECTEN BETREFT

De volgende punten moeten worden onthouden: stabilisatie van het aantal beschermde afnemers van Sibelga, aanzienlijke toename van de schulden ten laste van Sibelga, toename van de schulden ten laste van de leveranciers en stijging van het aantal afsluitingen.

Wat de beschermde afnemers betreft, leverde Sibelga eind 2024 elektriciteit aan meer dan 10.000 huishoudens. 64 % van hen had het statuut gekregen via het kanaal 'automatisering van het statuut van beschermde afnemer', 19 % via een OCMW en 13 % via BRUGEL. Deze verdeling is stabiel.

In dit verband herinneren we eraan dat de portefeuille van Sibelga in twee jaar tijd met 5 is vermenigvuldigd, wat leidde tot een aanzienlijke stijging van het aantal openstaande vorderingen.

Het percentage beschermde afnemers met een schuldenlast bedraagt intussen

77% (tegenover 63% in 2023).

De schulden zijn voornamelijk geconcentreerd bij de beschermde afnemers die er via het kanaal 'automatisering' zijn bijgekomen; 4 van de 10 afnemers betalen hun 1e factuur niet. Dit is te verklaren door het feit dat de afnemer automatisch van de commerciële leverancier naar Sibelga wordt overgebracht. De afnemer, die zich weinig of niet voldoende bewust is van de situatie, past daarbij blijkbaar zijn betalingswijze niet aan. Belangrijk om te weten in dit verband is het feit dat 50% van de huishoudens zijn energiefactuur met domiciliëring betaalt.

Overigens heeft 50% van de onbetaalde facturen betrekking op afnemers die nooit hun facturen hebben betaald.

We vermelden er hier ook nog bij dat na de vragen van BRUGEL om de afnemers beter op te volgen,

Sibelga in 2024 een telefonische oproepprocedure heeft ingevoerd voor de afnemers met een betalingsachterstand. Die benadering zou kunnen worden aangevuld met de verzending van een meer aangepaste welkomstbrief, die zo kort mogelijk bij het moment van de overstap wordt verzonden.

De totale schuldenlast ten laste van leveranciers voor huishoudelijke afnemers is overigens stabiel met een bedrag van € 120,13 miljoen. Toch stellen we een aanzienlijke stijging van de schulden van de inactieve afnemers en een daling van die van de actieve afnemers vast. Concreet wijst dit op een verbetering van de portefeuillesituatie van de afnemers, maar toont het ook aan dat de schulden van de inactieve afnemers de komende jaren gedeeltelijk oninbaar zullen worden, wat een rechtstreeks verlies voor de leveranciers met zich brengt.

Indien we deze cijfers bovendien omzetten naar alle huishoudelijke afnemers van elektriciteit en gas, stemt dit overeen met een bedrag van € 181/afnemer. Ter vergelijking: in het Waalse Gewest is dit bedrag € 144/afnemer¹.

Wat meer specifiek de actieve beschermde

afnemers betreft,² heeft 59,1% van hen een schuld van minder dan € 300 (tegenover 56% in 2022). Overigens is 12,6% van de afnemers (tegenover 14,5% in 2023 en 20% in 2022) goed voor 53,6% (tegenover 54% in 2023 en 70% in 2022) van het totale volume van de schuld, met bedragen die gaan van € 1.000 tot meer dan € 8.000. Er is een opmerkelijk verschil met de cijfers van 2022 en 2023, dat kan worden verklaard door een sterke daling van de energieprijzen, vooral van gas, en bijgevolg van de gefactureerde bedragen.

Het percentage huishoudens met grote schulden kan dan ook worden beschouwd als een indicator van de systematische moeilijkheden die zij ondervinden om hun energiefactuur te betalen.

Wat de afsluitingen betreft: in 2024 stegen deze tot 2.044 huishoudens. Het grootste deel van die afsluitingen is het gevolg van een niet-vernieuwd contract.

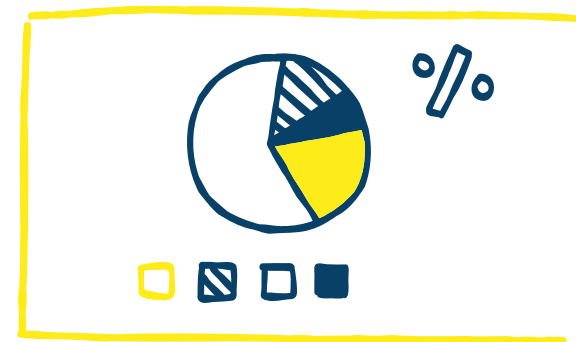
Na de stabilisatie van de energieprijzen en zonder wijziging van het gewestelijke beschermingskader, lijkt de situatie van de huishoudelijke afnemer vergelijkbaar met die in 2023, behalve wat de schulden ten laste van Sibelga betreft, die toeneemt.

¹ Gegevens afkomstig van de CWaPE. De aanvragen van de Waalse regulator aan de leveranciers en de DNB's zijn vergelijkbaar met die van BRUGEL. De VNR beschikt niet over deze gegevens.

² Actieve beschermde afnemers: afnemers die door Sibelga worden bevoorrad.

MONITORING VAN DE Huishoudelijke Markt

2.1. DE MARKTAANDELEN

2.1.1. Analyse van de evolutie van de marktaandelen van de huishoudelijke leveranciers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De huishoudelijke energiesector in Brussel blijft gedomineerd door één enkele marktspeeler: Engie Electrabel, wat de effectieve concurrentie op de markt beperkt ondanks de theoretische openstelling van die markt. Na een periode van een dalend marktaandeel tussen 2007 en 2019, toen Engie nog altijd minstens 60 % van de markt

in handen had, maakt de leverancier sinds 2020 een comeback en keerde hij terug naar een niveau dat dicht in de buurt van dat van 2014 lag (bijna 3/4 (73 %) marktaandeel in 2024). Bovendien zitten de leveringspunten, ondanks een groei van minder dan 1 % per jaar van het totale aantal³ voor de helft in de portefeuille van Engie. Deze leverancier is erin geslaagd om tussen 2014 en 2024 stevige groeicijfers op te tekenen (+ 4,9 %), waardoor hij zijn monopoliepositie nog wist te versterken.

De top 5 van de leveranciers is al bijna een decennium ongewijzigd gebleven, wat wijst op een gebrek aan vernieuwing van het aanbod en een zwakke concurrentiële dynamiek. De andere historische leveranciers, TotalEnergies (2^e) en Luminus (3^e), blijven sinds de crisis van 2021 marktaandeel verliezen,

zonder dat nieuwkomers echt weten door te breken, waarmee de blokkering van de markt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) wordt bevestigd.

Ondanks deze vastgeroeste context zijn enkele evoluties het vermelden waard:

- Bolt, dat sinds 2020 actief is, kent een uitzonderlijke groei (+ 572 % in 4 jaar tijd) en verdubbelt zijn aantal leveringspunten elk jaar. Niettemin bleef deze marktspeeler in 2024 onder een marktaandeel van 1,2 %.
- Mega (4^e) kent een licht herstel (+ 9 % EAN's tussen 2023 en 2024) na zijn terugtrekking uit de Brusselse markt in augustus 2021.
- Brusol (EnergyVision) ten slotte hervat zijn activiteiten, terwijl Eneco terrein blijft verliezen

³ Hetzij een stijging met 7,7 % in 10 jaar tijd voor het huishoudelijke en het professionele segment.

op de huishoudelijke markt in Brussel, wat te verklaren is door zijn streven om zich voortaan op het professionele segment te richten.

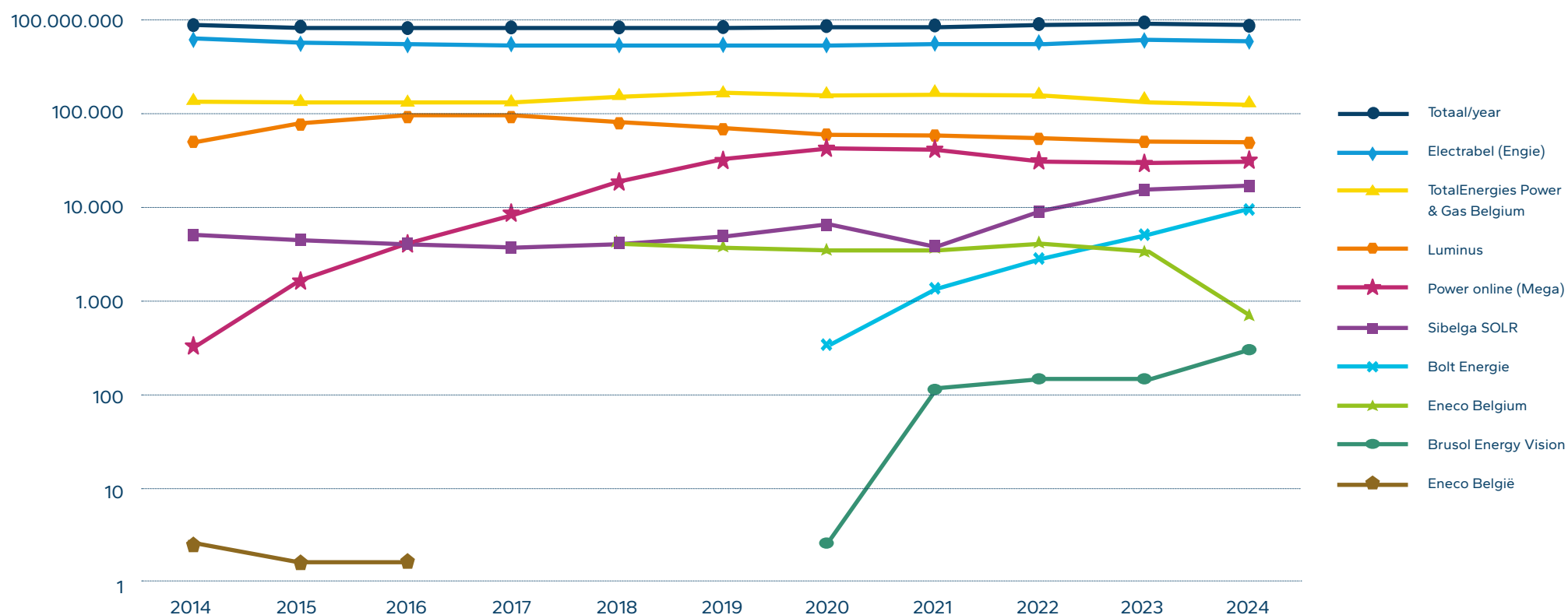
- De sociale leverancier (Sibelga SOLR) zag zijn aantal leveringspunten in tien jaar tijd verdrievoudigen, ten

gevolge van de automatisering van het Cliprostatuut en de toenemende energiearmoede. Ondanks een continue groei ligt de toename tussen 2023 en 2024 (1.243 punten) lager dan tijdens de crisisperioden (2022: + 7.089 punten;

2021: + 5.682 punten) - wat niet alleen een teken van stabilisatie, maar ook van een aanhoudende kwetsbaarheid is.

Die vaststellingen worden geïllustreerd in de volgende grafiek.

Figuur 14: Groeicijfers van de marktaandelen van de huishoudelijke energieleveranciers in Brussel (2014–2024).

Bron: BRUGEL - Observatorium van de marktindicatoren; Proportionele weergave (in aantal EAN's).

4 Weergave in relatieve evolutie (logaritmische schaal) voor vergelijking van de dynamiek van de leveranciers, ongeacht hun grootte.

2.1.2. Vergelijking per gewest:
huishoudelijke energiemarkt

Brussel onderscheidt zich door een veel hogere concentratie dan de markten in Wallonië en Vlaanderen, die - hoewel ze door enkele grote leveranciers worden gedomineerd - meer open zijn. De belangrijkste C3-indicator toont een extreme concentratie in het BHG, waar Engie als enige een even groot marktaandeel in handen heeft als de grootste drie marktspelers samen in de andere gewesten.

In Brussel is de markt weinig open en zeer geconcentreerd, doordat de alternatieve leveranciers er commercieel niet zeer actief zijn, en dan meer bepaald wegens weinig stimulerende administratieve en wettelijke regels en een beperkte markt. Deze situatie draagt eraan bij dat Engie haar dominerende positie behoudt. In Wallonië en in Vlaanderen daarentegen bevorderen het wettelijke en het economische kader de concurrentie en de mobiliteit van de afnemers meer. Door de toepassing van die kaderverschillen hanteren sommige leveranciers verschillende strategieën per gewest en zijn

ze bijvoorbeeld zo goed als afwezig in een gewest, maar gelijktijdig stevig verankerd in andere gewesten (voorbeeld van Eneco in de kopgroep van drie in Vlaanderen en in een marginale positie in het BHG). Merk ook op dat de sociale leverancier in het BHG en in Wallonië de 5^e plaats inneemt, maar slechts de 7^e in Vlaanderen, wat wijst op een meer uitgesproken energiearmoede in beide eerstgenoemde gewesten.

Tabel 1: Vergelijking per gewest van de marktaandelen van de marktleider op de huishoudelijke markt en de concentratie-indexen.

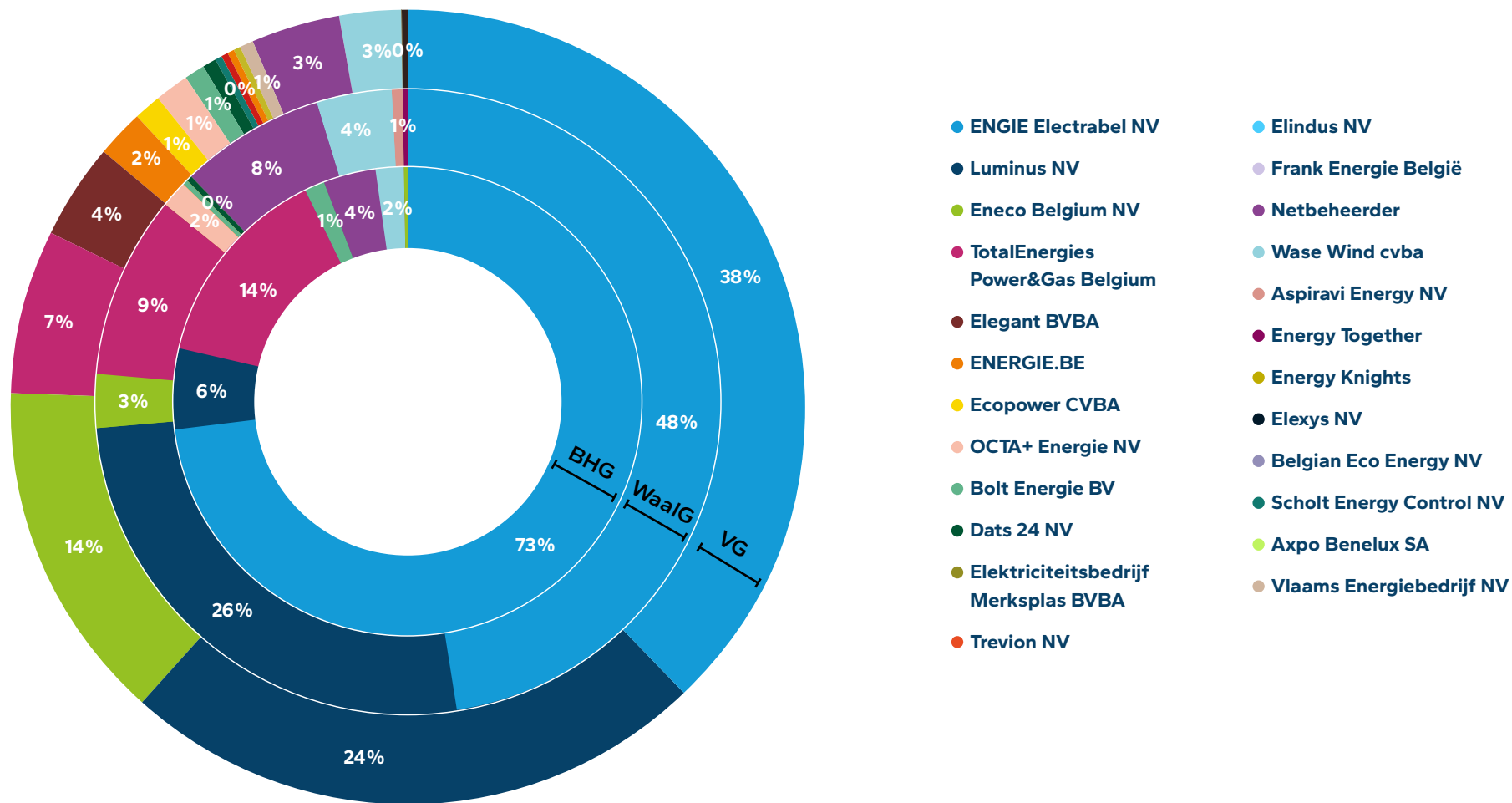
GEWEST	AANDEEL VAN DE EERSTE 3 - C3 ⁵	HHI ⁶ INDEX	INTERPRETATIE	LEADER	MARKTAANDEEL (%)
BHG	93,1% (Engie 7,3 punten/10, TotalEnergies 1,4 punten/10, Luminus 0,6 punt/10)	5.773	Zeer geconcentreerde markt	Engie Electrabel	~73 %
WAALG	79,5% (Engie 4,60 punten/10, Luminus 2,49 punten/10, TotalEnergies 0,86 punt/10)	3.170	Geconcentreerde, maar open markt	Engie Electrabel	~46 %
VG	78,1% (Engie 3,91 punten/10, Luminus 2,51 punten/10, Eneco 1,39 punten/10)	2.740	Meer evenwichtige verdeling	Engie Electrabel	~40 %

Bron: BRUGEL – Observatorium van de marktindicatoren; CompaCwape; VTest. - Gegevens – Dec. 2024.

5 De C3 meet alleen het gewicht van de grootste marktspelers. Concentratie-index van de grootste drie leveranciers. Hoe dichter bij het cijfer 10 (of 100 %), des te sterker controleren de eerste 3 de markt. Dit biedt snel een duidelijk zicht op de dominante positie van de marktleiders. $C3 = P1 + P2 + P3$ (P_i = marktaandelen van de leverancier).

6 De HHI-index (Herfindahl-Hirschman Index) is de som van de kwadraten van de marktaandelen (uitgedrukt in % of punten op 100) van alle leveranciers. Formule: $HHI = \sum_{i=1}^n (P_i)^2$, waarbij P_i het marktaandeel van leverancier i is, uitgedrukt op een schaal van 0 tot 100. Een $HHI > 2.500$ duidt op een sterk geconcentreerde markt.

Figuur 2: Verdeling van de huishoudelijke energieleveranciers per gewest (dec. 2024, in % van de leveringspunten).

Bron: BRUGEL – Observatorium van de marktindicatoren; CompaCwape; VTest.

2.2. SWITCHES⁷

Na een globaal genomen stabiele trend tussen 1,5 en 1,8 % van 2010 tot 2020 is het switchpercentage in Brussel continu blijven dalen tussen 2021 (1,40 %) en 2023 (1,12 %). In 2024 wordt echter een opvallende stijging genoteerd, met een switchpercentage van 3,05 % - het hoogste niveau sinds 15 jaar. Die vooruitgang

is toe te schrijven aan een duidelijke toename van het aantal customer switches (van 0,62 % naar 1,58 %) en supplier switches (van 0,24 % naar 0,75 %) in vergelijking met het vorige jaar. Dat herstel vormt een breuk ten opzichte van de in 2020 ingezette dalende trend en zou het gevolg kunnen zijn van een grotere aantrekkelijkheid van de concurrerende aanbiedingen van

nicheleveranciers zoals Bolt, Mega en Brusol, en sensibiliserings- en marketingcampagnes die meer weerklank vinden. Kortom, in 2024 werd gebroken met de recente concurrentiële inertie, wat wijst op een zeker herstel van de mobiliteit van de afnemer op de elektriciteitsmarkt.

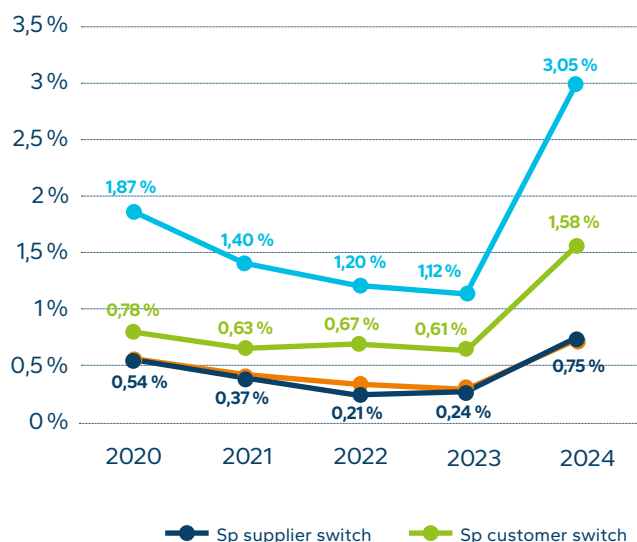
Op de huishoudelijke gasmarkt in het BHG is het globale switchpercentage van 1,97 % in 2020 gedaald tot 0,97 % in 2024, wat overeenstemt met een terugval tot de helft in vier jaar tijd. Die evolutie past in de voortzetting van de in 2016 ingezette terugval, het jaar waarin het switchpercentage een piek van 2,07 % had bereikt, ondersteund door een sterk aandeel van supplier switches (0,81 %) en van customer switches (0,82 %). Deze piek weerspiegelt de meest dynamische periode van de gasmarkt met betrekking tot het aantal switches. De in 2024 vastgestelde daling betreft alle soorten switches (combined, customer, supplier), wat wijst op:

- een mindere neiging van de consumenten om van leverancier te veranderen;
- een grotere stabiliteit van de markt, die misschien verband houdt met een minder gedifferentieerd aanbod, een hoge klantentevredenheid of een hogere risicoaversie (volatiliteit van de prijzen) ten gevolge van de energiecrisis.

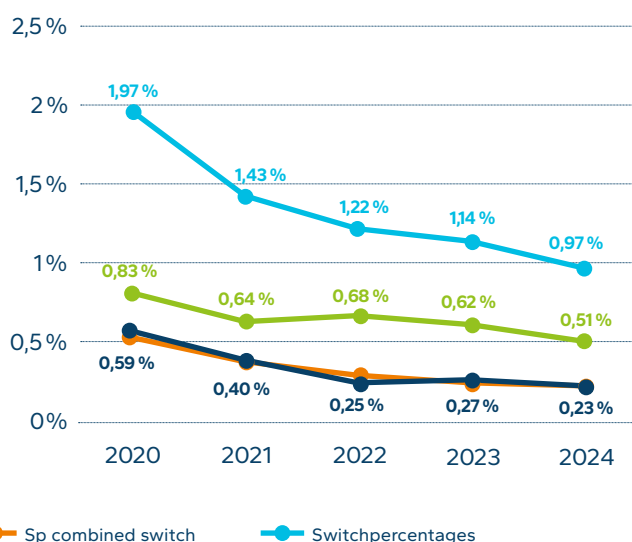
In 2024 zakten de gecombineerde percentages (0,23 %), customer (0,51 %) en supplier switch (0,23 %) tot hun laagste niveaus sinds meer dan tien jaar, waarmee het lage niveau van

Figuur 3 Switchpercentage bij huishoudelijke afnemers in het BHG.

Switchpercentages (elektr.)

Switchpercentages (gas)

Bron: BRUGEL – Observatorium van de marktindicatoren - gegevens van december/jaar.

⁷ De gegevens van het BHG van vóór 2020 zijn beschikbaar op ons observatorium van de marktindicatoren - site van Brugel. De gegevens in verband met het Waalse Gewest zijn afkomstig van de CWAPE <https://www.cwape.be/node/6359> en die van het Vlaamse Gewest van de VNR – verslag van mei 2025 https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/rapp-2025-03_thema_actieve_leveranciers_en_leverancierswissels_1.pdf. Supplier switch: de afnemer verandert van leverancier op hetzelfde leveringspunt; customer switch: de afnemer verhuist en behoudt dezelfde leverancier als zijn voorganger op het leveringspunt zonder dat de meter intussen wordt afgesloten; Combined switch: de afnemer verhuist naar een nieuw adres (nieuw leveringspunt) en kiest voor een andere leverancier op het leveringspunt zonder dat de meter daarbij intussen wordt afgesloten.

de concurrentiële activiteiten op de gasmarkt in Brussel werd bevestigd.

Toch neemt het BHG een uitzonderlijke positie in ten opzichte van de andere gewesten, met een opmerkelijke hervatting van het aantal switches op de elektriciteitsmarkt. Deze evolutie was voornamelijk te danken aan de afnemers zelf (globaal switchpercentage van 3,05 % in 2024 en customer switch gestegen van 0,62 % tot 1,58 % tussen 2023 en 2024). In Vlaanderen daarentegen zijn we getuige van een duurzame buiging: zo stijgt het globale switchpercentage van 16,98 % in 2023 tot 17,97 % in 2024 (waarmee we nog ver af zitten van de 26,29 % van 2019), terwijl het switchpercentage op de elektriciteitsmarkt licht stijgt van 18,4 % in 2024 (tegenover 18,0 % in 2023), maar nog ver onder de piek van 26,6 % in 2021 blijft. Ook op de gasmarkt wordt de in 2022 begonnen daling voortgezet, in een context van normalisatie na de energiecrisis en een perceptie van een grotere stabiliteit.

In Wallonië blijft de elektriciteitsmarkt dynamischer dan de gasmarkt. In Q4 2024 noteren we een globaal switchpercentage op de elektriciteitsmarkt van 4,21%, wat iets minder is dan in 2023 (4,97%) en veel minder dan de piek van 9,86 % in Q3 2021. Op de gasmarkt daalt het switchpercentage naar 3,81% in Q4 2024 van 4,61% in Q4 2023 en een piek van 9,89% in Q3 2021. Zowel op de gas- als op de elektriciteitsmarkt is er vooral sprake van een supplier switch (+/- 43 %), vóór de combined switch (+/- 31%) en de customer switch (+/- 26 %), waarmee de neiging van de Walen wordt

geïllustreerd om van leverancier te veranderen, en dan met name bij een verhuizing (meer dan 2 afnemers op 7 veranderen in die omstandigheden van leverancier). Deze evolutie in Wallonië, net als de trend in Vlaanderen, past in een bredere Europese ontwikkeling, waarbij vergelijkbare dalingen worden genoteerd in Frankrijk (- 1,7 punten) en in Nederland (- 5,2 punten). Enkele van de verklarende factoren zijn de minder agressieve concurrentie, de verstevigde klantenbinding en het feit dat de stappen om van leverancier te veranderen, als complexer worden gezien.

De vernieuwde belangstelling in het BHG zou

kunnen worden verklaard door het vernieuwde commercieel aantrekkelijke aanbod, een heractivering van het vergelijkingsgedrag en een begin van toe-eigening van de markt door de consumenten. Hoewel de proactiviteit in het BHG nog altijd ver achterblijft ten opzichte van Vlaanderen, lijkt deze houding op de elektriciteitsmarkt dichterbij te komen van wat in Wallonië wordt vastgesteld.

Het feit dat switches tussen leveranciers achterwege blijft, betekent echter niet dat de consument volledig inert blijft ten opzichte van de bewegingen op de energiemarkt. In het BHG

zoeken de huishoudens - gezien het ontbreken van keuze van leveranciers - niet noodzakelijkerwijs het beste en/of het meest geprofileerde aanbod bij de concurrentie, maar wel veeleer binnen het commerciële aanbod van hun leverancier. Die bewegingen kunnen niet worden afgeleid uit de eerder vermelde gegevens.

2.3. MONITORING VAN DE CONCURRENTIEMARKT: CONCLUSIE

Ondanks de theoretische openstelling van de markt blijft de energiemarkt in Brussel voor huishoudens sterk geconcentreerd. Die markt wordt gedomineerd door Engie Electrabel, dat in 2024 een marktaandeel van bijna 73 % had. Terwijl de gasmarkt bijna volledig vast zit, wordt op de elektriciteitsmarkt een nieuwe dynamiek vastgesteld, met een switchpercentage dat duidelijk in de lift zit. De concurrentie blijft evenwel zwak; nieuwkomers hebben het moeilijk om een vaste plaats te veroveren en de energiearmoede blijft stijgen. Brussel blijft daardoor in dit opzicht de meest gesloten markt van het land, waardoor doelgerichte acties nodig zijn om de concurrentie te stimuleren en om de bescherming van de consumenten te optimaliseren.

In die context van een zwakke concurrentiële dynamiek biedt de analyse van de evolutie van de energieprijzen in het BHG en de vergelijking ervan met de andere gewesten de mogelijkheid om de concrete gevolgen voor de Brusselse consumenten te evalueren.

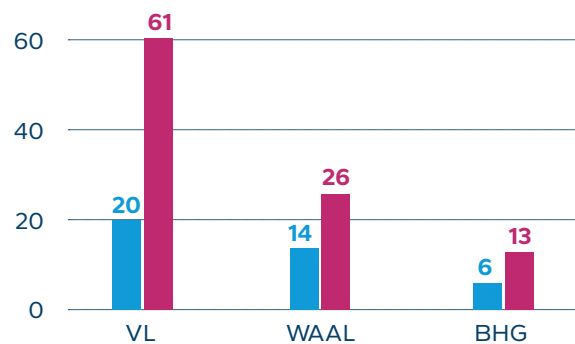
3

OPVOLGING EN EVOLUTIE VAN DE PRIJZEN

Tussen december 2023 en december 2024 is het aantal aanbiedingen op de markt voor huishoudens in Brussel stabiel gebleven. Met 5 elektriciteitsleveranciers tegenover 20 in Vlaanderen en 9 in het Waalse Gewest is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog steeds het minst concurrentiële gewest wat het aantal aanbiedingen en het aantal leveranciers betreft. In Brussel zijn er immers vier keer minder aanbieden voor elektriciteitscontracten dan in Vlaanderen en twee keer minder dan in het Waalse Gewest. Hetzelfde geldt voor de aanbiedingen van de gasleveranciers. In januari 2025 is de situatie met betrekking tot het aanbod in het BHG nog verder verslechterd met de lancering van een nieuw betaalbaarder aanbod door Engie: het 'Basic'-aanbod dat evenwel alleen

Figuur 4: Vergelijking van het aantal aanbiedingen voor huishoudens tussen de gewesten - December 2024.

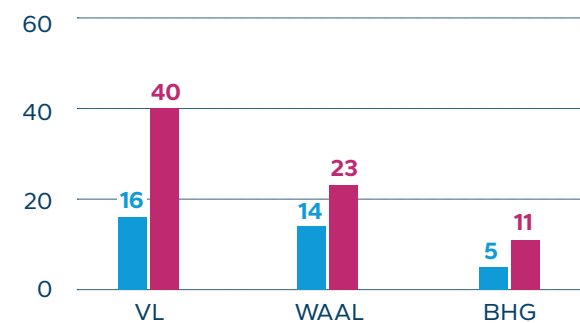
Elektriciteit

Bron : CREG Infographies.

in het Waalse en het Vlaamse gewest beschikbaar was, waarmee het begin van een gewestelijke

Gas

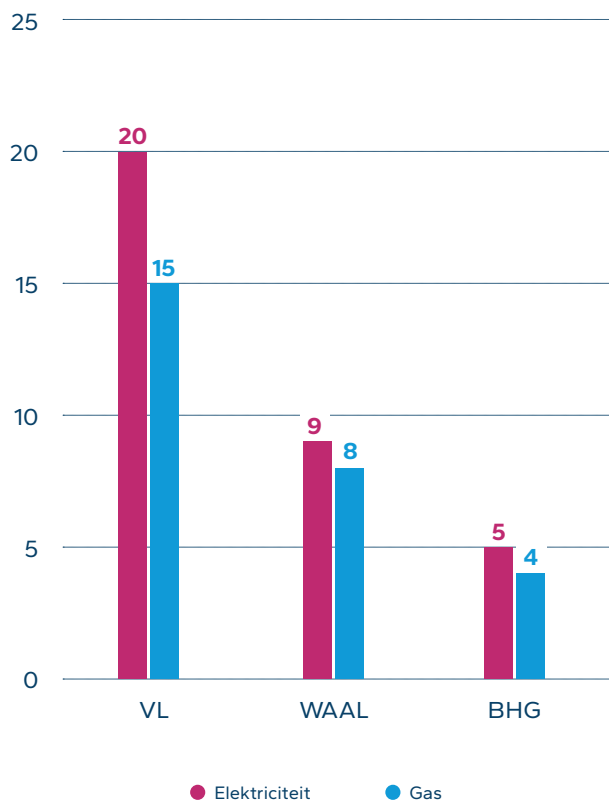

differentiatie strategie van de historische marktleider wordt gemarkeerd.⁸

⁸ Voor de samenstelling van de factuur verwijzen we naar het Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op https://brugel.brussels/nl_BE/documents/statistics/rechercher.

Het aantal leveranciers die op de huishoudelijke markt actief zijn, volgt dezelfde trend. In december 2024 zijn er 5 elektriciteitsleveranciers in Brussel tegenover 20 in Vlaanderen - d.w.z. vier keer minder.

Figuur 5: Aantal leveranciers die actief zijn op de huishoudelijke markt per gewest - December 2024.

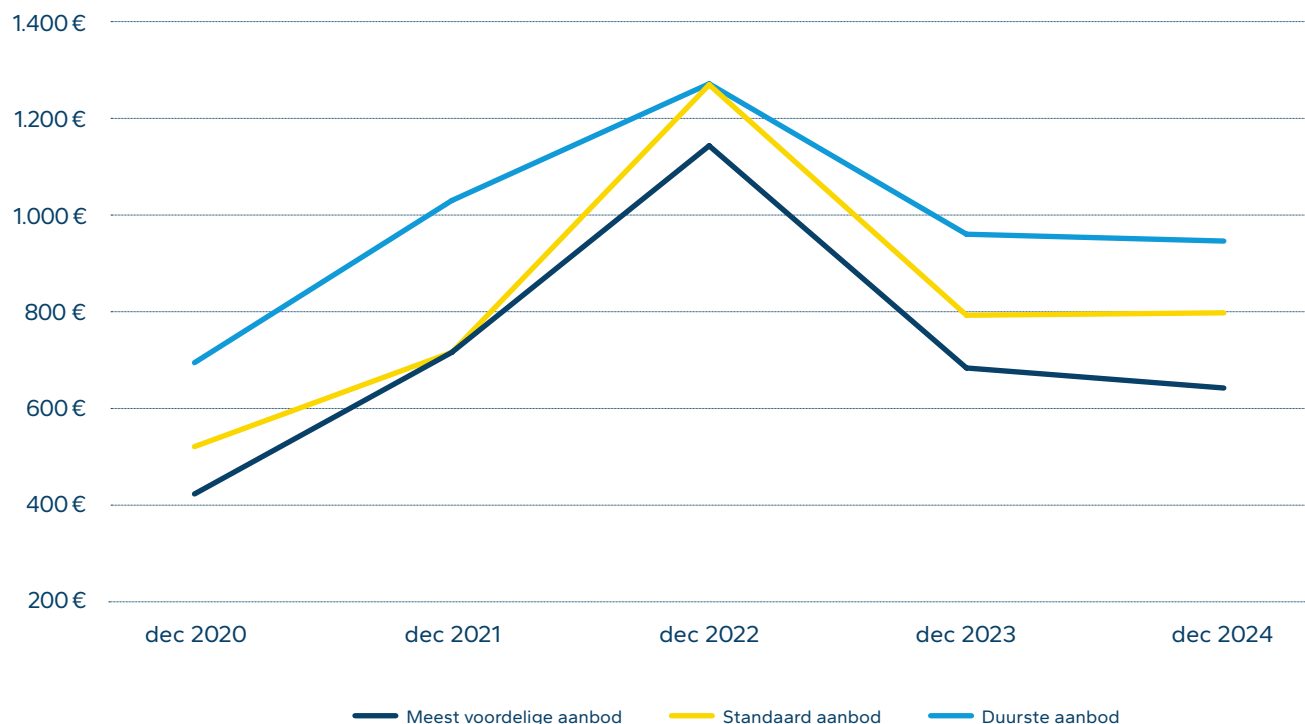
Bron : CREG Infographies.

3.1. DE FACTUUR VAN DE BRUSSELSE HUISHOUDENS IN 2024 AFHANKELIJK VAN HET SOORT CONTRACT

Na de energiecrisis en de plotselinge prijsstijging in 2022 lijken de prijzen voor elektriciteit tussen

december 2023 en december 2024 te stabiliseren of zelfs te dalen. Tijdens deze periode is het aanbod standaard meer afgestemd op het gemiddelde van de marktprijzen - in tegenstelling tot de twee vorige jaren, toen het aanbod eerder naar extreme prijzen neigde. Dit betekent dat we naar een normale situatie terugkeren, hoewel de prijzen nog steeds boven het niveau van vóór 2021 liggen.

Figuur 6: Evolutie van de jaarlijkse elektriciteitsfactuur voor huishoudens, gebaseerd op het verbruik van een mediane afnemer in Brussel die over een enkelvoudige meter beschikt (2.036 kWh) (2020-2024).

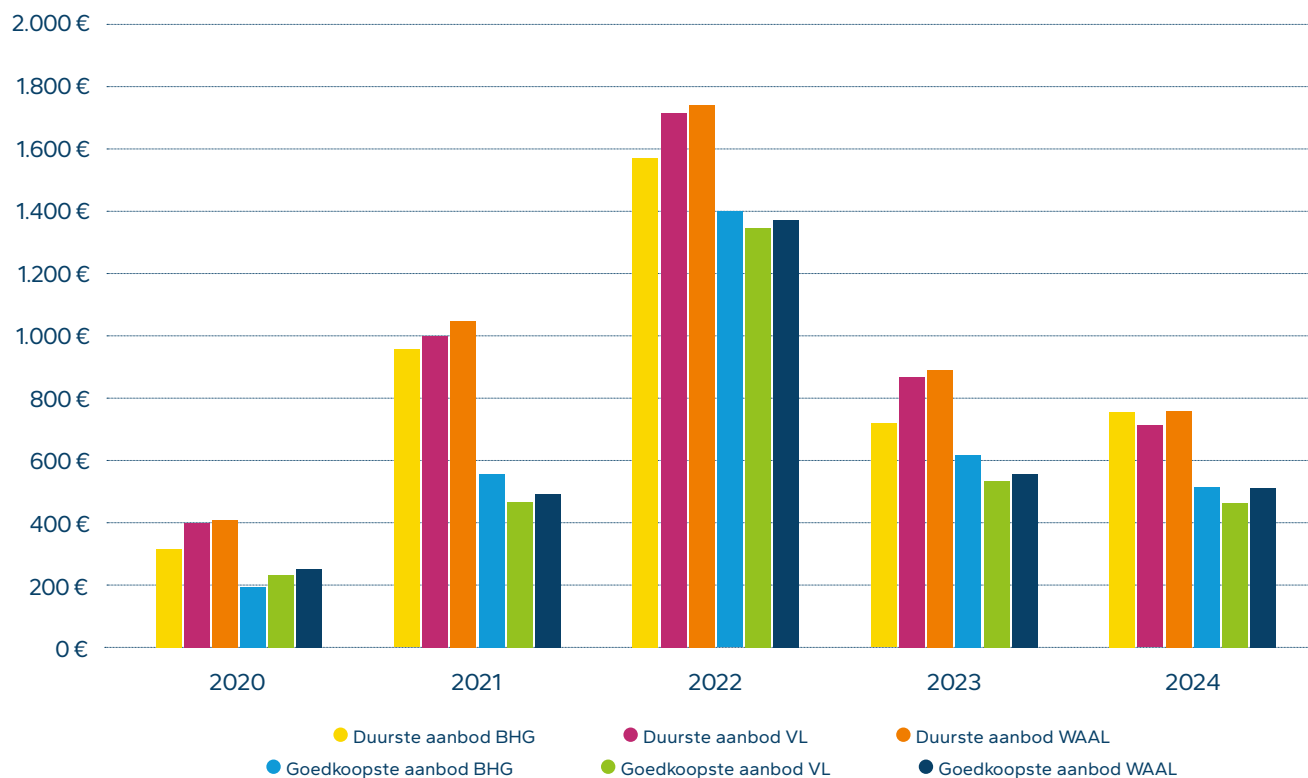
Bron: BRUGEL - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3.1.1. Vergelijking tussen gewesten

Zoals uit de figuur hieronder blijkt wordt in Wallonië systematisch het duurste aanbod voor huishoudens gehanteerd. In december 2024 was

het verschil tussen de duurste aanbod en Wallonië en dat in het BHG teruggelopen tot slechts 1%. Het goedkoopste aanbod in Brussel blijft echter sinds 2021 systematisch minder competitief dan in de andere gewesten. Dat is toe te schrijven aan

Figuur 7: Vergelijking per gewest van de duurste en de goedkoopste aanbiedingen van elektriciteitscontracten voor huishoudens (2020-2024).

Bron : CREG Infographies.

9 Bron: tariefkaarten TotalEnergies december 2024.

het feit dat sommige aantrekkelijke aanbiedingen op de Brusselse markt, zoals de Prepaid Flex-formule van Mega, het aanbod van Luminus of van Octa + niet beschikbaar zijn in het BHG.

Zo was in december 2024 het meest voordelige aanbod te Brussel (Bolt Variable Go) 11% duurder dan het beste aanbod in Vlaanderen. Die situatie legt een prijsnadeel bloot voor de consumenten in Brussel, die geen toegang hebben tot bepaalde meer concurrentiële aanbiedingen.

Bij bepaalde leveranciers zien we ook een prijsdifferentiatie tussen de gewesten. Het Pixel-aanbod van TotalEnergies⁹ bijvoorbeeld wordt gefactureerd aan 13,16 c€/kWh in Vlaanderen, tegenover 15,60 c€/kWh in het BHG, wat overeenstemt met een verschil van € 85,40 per jaar bij een gemiddeld verbruik van 3.500 kWh. Dit soort differentiatie versterkt de gewestelijke ongelijkheden voor de toegang tot voordelige prijzen ten nadele van de Brusselse huishoudens.

Daarnaast lanceerde Engie op 1 april 2025 een nieuw 'Low Cost'-aanbod in Vlaanderen en in Wallonië. Dit aanbod is dan ook niet opgenomen in de vergelijking. Dit is een vrij schadelijke situatie, want op die manier zouden de concurrenten meer geneigd zijn om hun prijzen naar beneden toe aan te passen. Het is overigens de eerste keer sinds de liberalisering van de markt dat Engie haar prijsaanbiedingen per gewest ontkoppelt.

3.2. VAST CONTRACT¹⁰

Een contract met een vaste prijs is een elektriciteits- of gascontract waarvan de prijs per kWh tijdens de volledige looptijd van het contract ongewijzigd blijft. In december 2024 werden op de markt voor

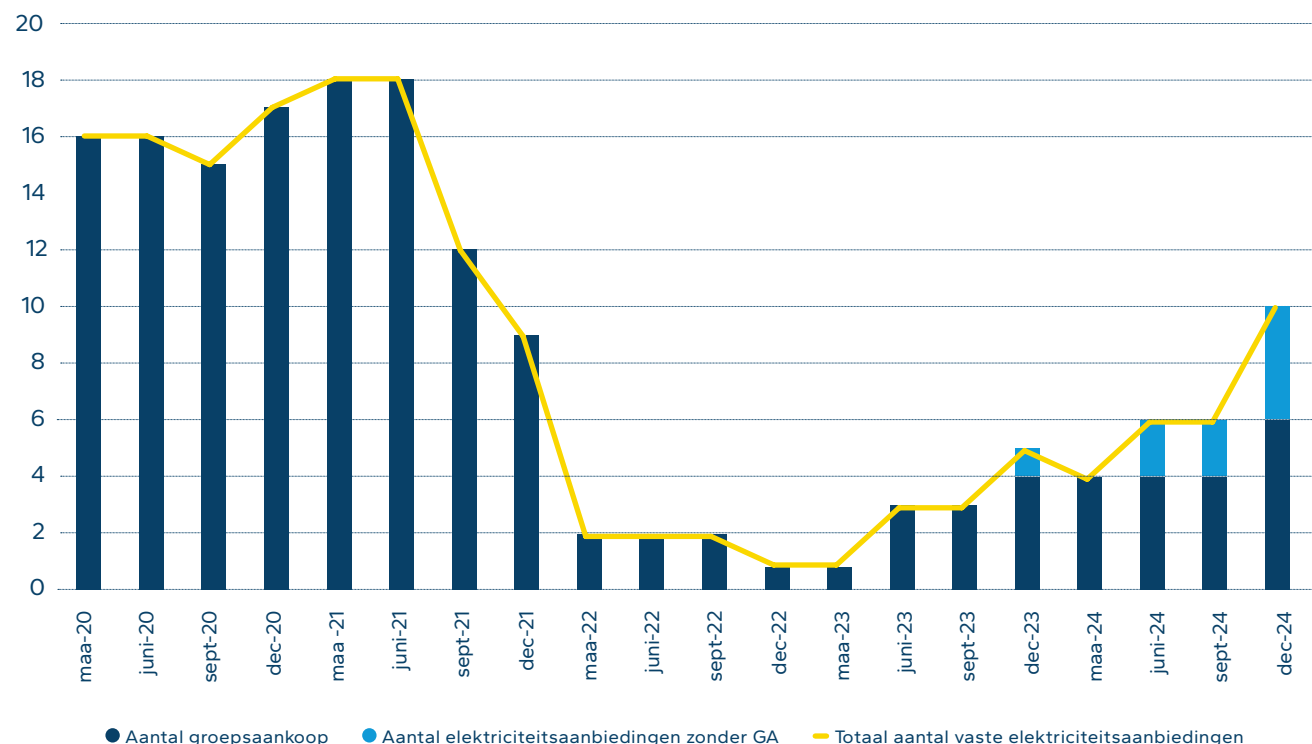
huishoudens 10 aanbiedingen met een vaste prijs geteld. Dat cijfer moet echter worden gerelativeerd, aangezien de helft van die aanbiedingen afkomstig is van door Mega georganiseerde groepsaankoopcampagnes. Wanneer we daar geen

rekening mee houden, zouden er vijf aanbiedingen met een vaste prijs beschikbaar zijn.

Na een sterke daling in 2021 en 2022 steeg het aantal contracten met een vaste prijs opnieuw in 2024. Die evolutie zou het gevolg kunnen zijn van een teruggewonnen vertrouwen van de leveranciers in de evolutie van de groothandelsprijzen en een toenemende vraag van consumenten naar meer stabiliteit en budgettaire veiligheid. Dit enthousiasme moet echter worden genuanceerd, aangezien de huidige dynamiek voornamelijk gebaseerd is op aanbiedingen uit groepsaankopen en niet op een reële diversificatie van het commerciële aanbod.

We stellen ook vast dat de elektriciteitscontracten met een vaste prijs gemiddeld € 70¹¹ duurder zijn dan die met een variabele prijs. Dit verschil varieert echter sterk afhankelijk van de leveranciers. Bij Engie Electrabel is het verschil relatief klein: € 26 (hetzij 3% duurder) voor de Easy-producten en € 39 (5%) voor het Drive-aanbod. Bij TotalEnergies daarentegen zijn de verschillen het grootst, met een verschil van € 108 (11% duurder) voor het Pixel Next-aanbod en € 113 (12%) voor het Pixel-product.¹².

Figuur 8: Evolutie van het aantal elektriciteitscontracten met een vaste prijs in het BHG (2020-2024).

Bron: BRUGEL - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

¹⁰ Meer informatie: https://brugel.brussels/nl_BE/themes/consumenten-7/vaste-prijs-variabele-prijs-of-dynamische-tarificatie-597.

¹¹ Prijzenobservatorium Brugel.

¹² Zie grafiek als bijlage..

3.3. CONTRACT MET EEN VARIABELE PRIJS¹³

De prijs van een energiecontract met een variabele prijs volgt de evolutie van de markten en kan daardoor tijdens de volledige looptijd van het contract naar boven of naar beneden variëren.

In december 2024 bedroeg de gemiddelde prijs van een variabel contract € 825 voor een verbruik van 2.036 kWh elektriciteit en € 1.206 voor een gemiddeld verbruik van 12.728 kWh gas. Voor het

tweede opeenvolgende jaar zien we een toename van het aantal variabele aanbiedingen - en dit zowel voor gas als voor elektriciteit. In vergelijking met december 2023 hadden we in december 2024 een stijging van het aantal aanbiedingen op de elektriciteitsmarkt met 26 % en op de gasmarkt met 33 %.

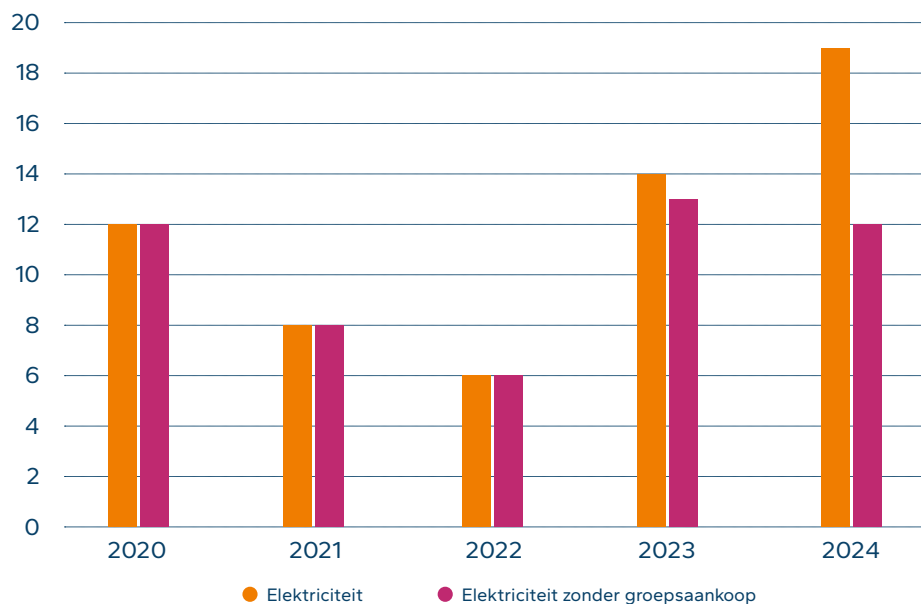
Een ander opmerkelijk feit was de terugkeer van Brusol op de Brusselse markt in november. Deze leveranciers bood niet alleen een klassiek variabel aanbod aan, maar innoveerde met de lancering

van een hybride formule waarbij de installatie van fotovoltaïsche panelen met een gedeeltelijk vaste prijs - gebaseerd op het eigen verbruik - en met een gedeeltelijk variabele prijs werd gecombineerd.

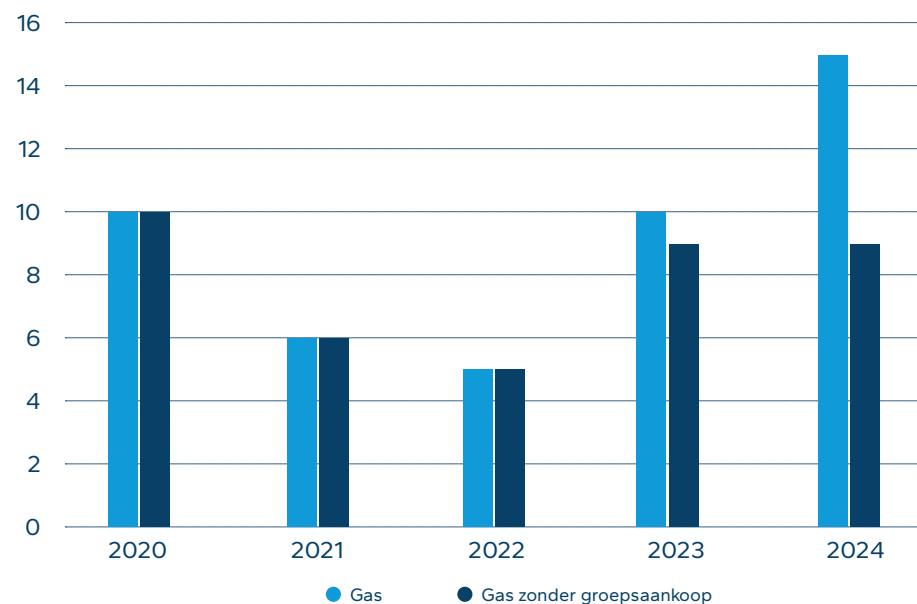
Andere leveranciers pakken uit met aanbiedingen die voorbehouden zijn voor bepaalde gebruikersgroepen, zoals personen die over een elektrisch voertuig beschikken. Dat is het geval met het Drive-aanbod bij Engie en het Pixel eDrive-aanbod bij TotalEnergies.

Figuur 9: De evolutie van het aantal variabele aanbiedingen voor elektriciteit en gas tussen december 2020 en december 2024.

Elektriciteit

Gas

Bron : BRUGEL, Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

¹³ Meer informatie: https://brugel.brussels/nl_BE/themes/consumenten-7/vaste-prijs-variabele-prijs-of-dynamische-tarificatie-597.

3.4. CONTRACT MET EEN DYNAMISCHE PRIJS

Met een contract met een dynamische tarificatie varieert de prijs van de energie van uur tot uur afhankelijk van vraag en aanbod. De prijs is het laagst wanneer de energieproductie ruim voldoende is en het hoogst in perioden met een sterke vraag naar energie. Met dit systeem kunnen afnemers hun factuur drukken door hun verbruik in de daluren te concentreren¹⁴.

In 2024 was nog geen enkel contract van dit type verkrijgbaar in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ondanks de verplichting door de Europese Commissie. De eerste aanbiedingen zijn op de markt verschenen in de loop van 2025; een meer gedetailleerde analyse van dit nieuwe aanbod zal dan ook in het thematisch verslag van volgend jaar worden voorgesteld.

3.5. AANPASSING VAN DE BRUSIM TARIEFSIMULATOR

Om de contracten met een dynamische tarificatie in Brusim, onze tariefsimulator, te kunnen integreren, moesten we deze laatste aanpassen.

Dynamische prijzen zijn iets bijzonders: ze zijn niet alleen afhankelijk van een geïndexeerde prijsformule op de elektriciteitsmarkt, maar ook van de manier waarop u in de loop van de dag energie verbruikt (verbruikscijfers per kwart van een tijdseenheid).

Er zijn meer bepaald drie elementen nodig om de berekening van die dynamische prijzen door de tariefsimulator te laten uitvoeren:

- De leverancier moet een prijsformule van het type 'a + b x c' bezorgen, waarin 'c' de uurtarief van elektriciteit op de Belpex-markt (de spotmarkt) is;
- BRUGEL voert elke maand in de tariefsimulator zogenaamde 'forward' prijscurven in, d.w.z. prijsschattingen voor de komende drie jaar, die door de Vlaamse regulator (VNR) worden gepubliceerd;
- Tot slot moet de consument zijn eigen curve voor zijn elektriciteitsverbruik bezorgen. Dit is slechts mogelijk indien hij over een communicerende intelligente meter beschikt en minstens één jaar verbruiksgegevens per kwartier.

3.6. VOORBEELD TER ILLUSTRATIE: DRIE HUISHOUDENS, DRIE CONTRACTEN

Nemen we drie huishoudens die elk 3.500 kWh per jaar verbruiken:

- Huishouden A heeft een contract met een vaste prijs van c€ 25/kWh. Dit betekent dat het huishouden altijd € 875 per jaar betaalt, ongeacht de marktevolutie.
- Huishouden B heeft een contract met een variabele prijs die elke maand wordt geïndexeerd. In 2024 varieerde zijn prijs tussen c€ 20/kWh en c€ 28/kWh. Over het volledige jaar bekeken betaalt het huishouden ongeveer € 910, met hogere prijzen tijdens de winter en lagere prijzen tijdens de zomer.

- Huishouden C heeft een dynamisch tariefcontract. Het beschikt over een intelligente meter en past zijn verbruik aan om te kunnen profiteren van de uren waarin elektriciteit het goedkoopst is (bv. midden van de dag of 's nachts). In 2024 schommelde zijn uurtarief tussen c€ 5 en 40/kWh. Dankzij een flexibel verbruik betaalt dit huishouden ongeveer € 820, maar de prijs varieert sterk van de ene dag ten opzichte van de andere.

Dit soort contract is dus potentieel voordelig, maar vereist wel een grote reactiviteit en een duidelijk zicht op zijn verbruik.

Op het moment dat dit thematisch verslag werd opgesteld (juni 2025) werden (in april 2025) vijf contracten met een dynamische tarificatie aangeboden en zouden er nog meer moeten worden geïntroduceerd in de loop van het jaar.

¹⁴ Meer informatie: https://brugel.brussels/nl_BE/themes/consumenten-7/vaste-prijs-variabele-prijs-of-dynamische-tarificatie-597.

3.7. TERUGKOOP VAN DE GEÏNJECTEERDE ENERGIE

Sinds het einde van het compensatiemechanisme in 2021 kunnen de eigenaars van fotovoltaïsche panelen de overtollige elektriciteit die in het net

wordt geïnjecteerd gebruiken door deze te verkopen aan een elektriciteitsleverancier.

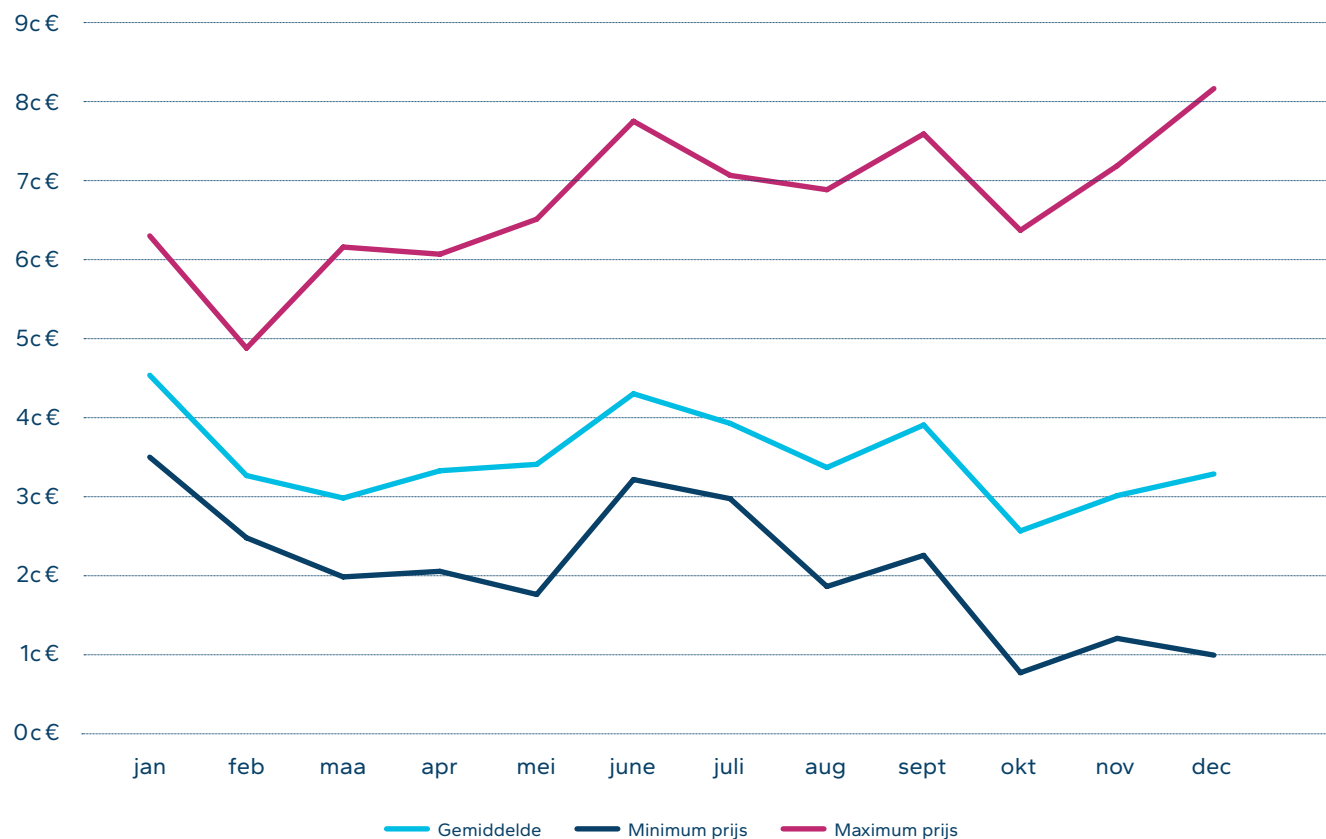
De injectieprijs stemt dan overeen met de terugnameprijs die door de leverancier wordt gehanteerd voor elke kilowattuur zonne-electriciteit die niet door de eigenaar van de fotovoltaïsche

panelen wordt verbruikt en die terug in het netwerk wordt geïnjecteerd.

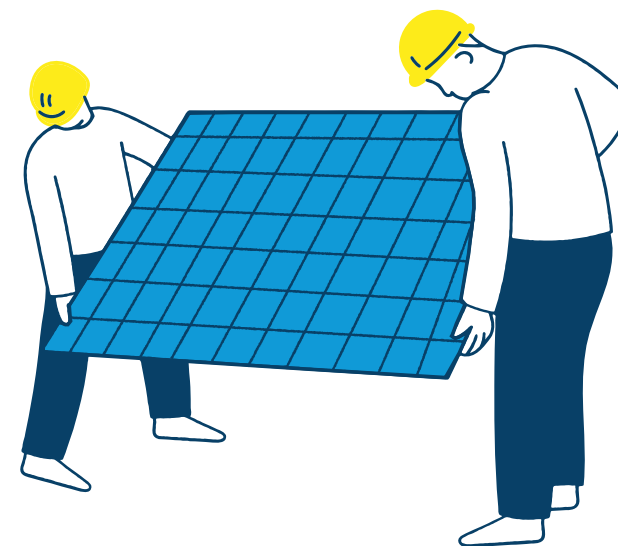
Alle leveranciers moeten een prijs voor de injectie aanbieden. Deze prijs is in de meeste gevallen alleen toegankelijk wanneer hij gekoppeld is aan een afnamecontract. Dit kan eigen zijn aan elk contract of identiek voor alle aanbiedingen van dezelfde leverancier. Overigens impliceert een afnamecontract met een vaste prijs niet noodzakelijkerwijs een vaste injectieprijs.

Ook de begunstigten van het sociaal tarief kunnen profiteren van de overname van de injectie bij de leverancier van hun keuze.

Figuur 10: Evolutie van de injectieprijs in 2024 (in eurocent).

Bron : Tariefsimulator Brusim.

Op 31 december 2024 telden we 17.561 kleine installaties (0-5 kWc)¹⁵ die de afnemers-huishoudens van energie voorzagen. Dit stemt overeen met 3,3 % van de bevoorradingspunten.

We stellen een algemene trend van dalende terugkooprijzen van de geïnjecteerde energie in de loop van het jaar 2024. De meest voordelige prijzen werden systematisch door Bolt aangeboden, met een gemiddelde prijs van c€ 6,58/kWh. Tot de maand augustus hanteerde TotalEnergies de laagste prijzen, met een gemiddelde van c€ 2,60/kWh voor haar Pixel-aanbod, met uitzondering van de maanden april en mei, toen de vaste Easy-en Drive-aanbiedingen van Engie nog lagere prijzen hanteerden, van respectievelijk c€ 2,079/kWh en c€ 1,788/kWh. Vanaf september stelde de speciale aanbieding 'Test Aankoop mei 2023' van Mega nog minder voordelige prijzen met een gemiddelde van c€ 1,48/kWh tegen het einde van het jaar. Het Green Energy-aanbod van Brusol ten slotte sluit de rangschikking af met een injectieprijs van c€ 1,03/kWh, de laagste prijs op de markt¹⁶. In december 2024 bereikte het verschil tussen de laagste injectieprijs en de meest voordelige prijs een maximum van c€ 7,16/kWh.

3.8. SEGMENTERING VAN DE CONTRACTEN

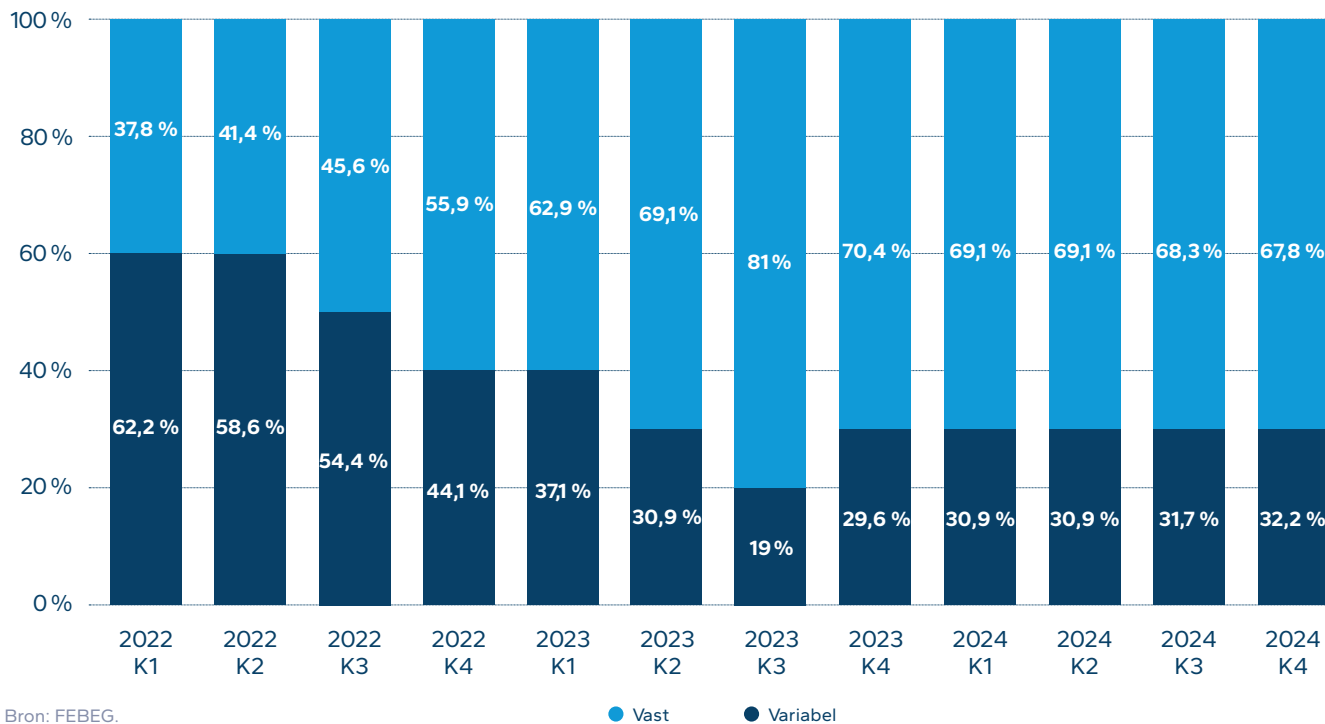
Zoals eerder al vermeld bieden de leveranciers al jarenlang in de meeste gevallen twee soorten contracten aan: het contract met een vaste prijs en de contracten met variabele prijzen.

Die evolutie kan als volgt worden weergegeven:

Tijdens de periode van begin 2022 tot het voorlaatste kwartaal van 2023 is het percentage van de contracten met een vaste prijs gedaald van 62,2 % tot 19 % - dit is de periode waarin de energieprijzen het hoogste waren.

Sinds eind 2023 en tot eind 2024 zijn we getuige geweest van een toename van het percentage van contracten met een vaste prijs tot 32,2 %.¹⁷

Figuur 11: Driemaandelijks evolutie van de verdeling tussen contracten met een vaste prijs en met een variabele prijs van 2022 tot 2024.

¹⁵ <https://liens.brugel.brussels/PackSER>.

¹⁶ Zie grafiek als bijlage.

¹⁷ De cijfers van de contracten met een variabele prijs omvatten ook de contracten tegen het sociaal tarief, hetzij 14 %.

BESCHERMING VAN DE HUISHOUDELIJKE VERBRUIKER

4.1. ORGANISATIE VAN DE GEWESTELIJKE BESCHERMING

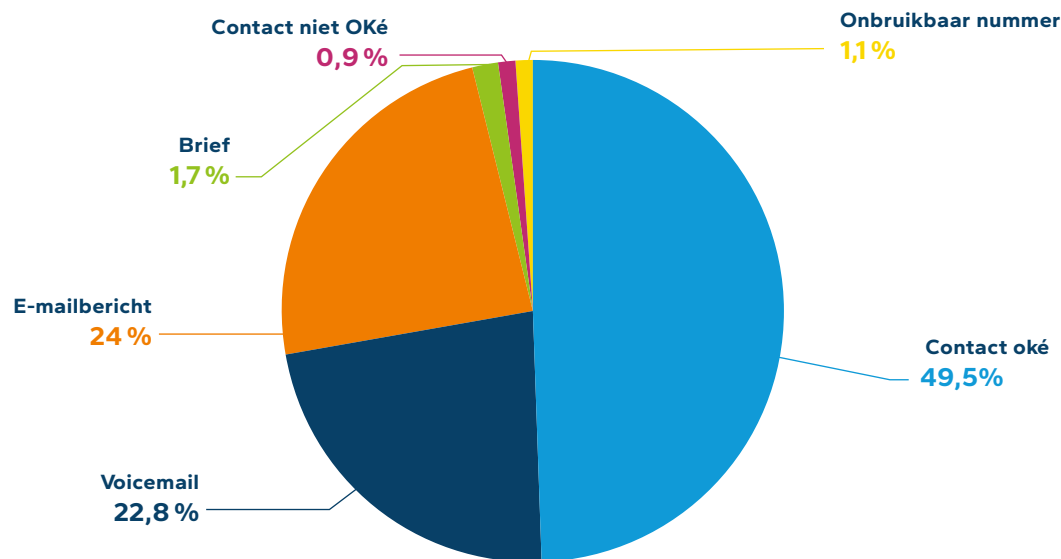
De gewestelijke bescherming is vooral bedoeld om consumenten de mogelijkheid te bieden om over levensnoodzakelijke goederen te kunnen beschikken en om afsluitingen te voorkomen. De verschillende gewestelijke maatregelen die hiervoor worden getroffen, kunnen als volgt worden opgesplitst:

4.1.1. Telefoonoproepen ten laste van SIBELGA (IUA)

Deze telefonische oproep vervangt voortaan de maatregel 'installatie van een vermogensbegrenzer' en is bedoeld om afnemers bewuster te maken van hun situatie.

In 2024 pleegde SIBELGA 28.284 telefoontjes naar afnemers met een betalingsachterstand

Figuur 12: door SIBELGA behandelde IUA's.

Bron: SIBELGA.

(tegenover 28.900 in 2023), van wie de namen door de leveranciers waren doorgegeven. Bijna de helft van die oproepen leidden tot een bevredigend rechtstreeks contact tussen de medewerker van SIBELGA en de afnemer. Bovendien werd in 22,8 % van de gevallen een bericht achtergelaten op de voicemail van de afnemer en in 24 % van de gevallen werd een e-mailbericht naar de contactpersoon gestuurd. Deze resultaten tonen aan dat deze benadering bijzonder doeltreffend is, waarbij een rechtstreekse dialoog

en een betere bewustwording van de betreffende afnemers kunnen worden verkregen.

4.1.2. Beschermd afnemers

4.1.2.1. Opvolging van de beschermde afnemers door SIBELGA

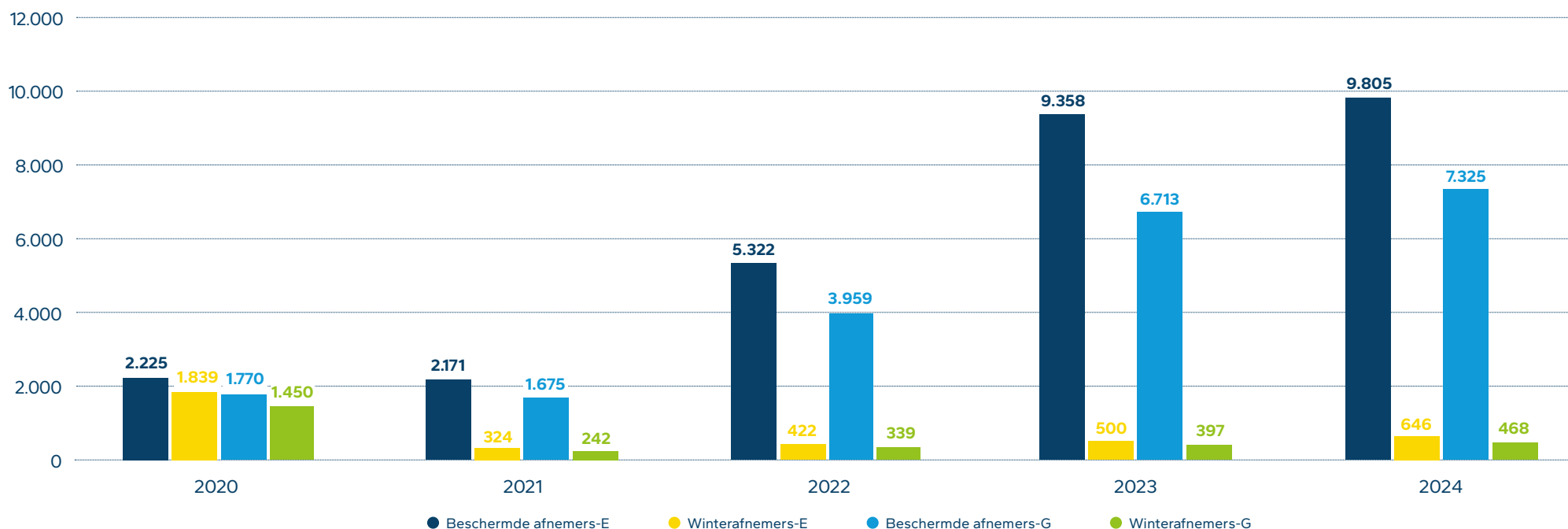
Op 31 december 2024 leverde SIBELGA elektriciteit aan 9.805 afnemers (tegenover 9.358 in 2023) en gas aan 7.325 afnemers (tegenover 6.713 in 2023).

3.1.2.1.1. Verdeling van de beschermde afnemers bij SIBELGA:

De voorgestelde toekenningskanalen zijn de volgende:

- Automatisering: 68 %
- OCMW: 17 %
- BRUGEL: 13 %¹⁸
- De resterende 2% is afkomstig van schuldbemiddeling, RVT en de collectieve schuldregeling

Figuur 13: Evolutie van de sociale levering van 2020 tot 2024.

Bron: SIBELGA.

¹⁸ Wat de beschermde afnemers via het kanaal BRUGEL betreft verwijzen we naar advies 398: «evaluatie van de aan eindafnemers gefactureerde prijzen en de gevolgen van de prijzevolutie voor het aantal huishoudens dat het statuut van beschermde afnemer aanvraagt», 02/2025 [Verslag-advies BRUGEL](#).

4.1.2.1.2. De schulden van 'beschermde afnemers' bij SIBELGA

Het percentage beschermde afnemers met een schuldenlast is gestegen van 63% in 2023 tot 77 % in 2024.

Deze toename van de schulden van de beschermde afnemers die afkomstig zijn van het automatiseringskanaal heeft een impact op het totale bedrag van de schulden. Vier afnemers op 10 betalen hun eerste factuur immers niet. Dit fenomeen is het resultaat van de rechtstreekse overdracht van de afnemer van zijn commerciële leverancier naar SIBELGA, vaak zonder duidelijke bewustmaking of aanpassing van de betalingswijze. Meer dan de helft van de huishoudens betalen hun facturen met een domiciliëring, wat de risico's kan vergroten bij een onoplettendheid. In deze context betreft 50 % van de onbetaalde facturen beschermde afnemers die nooit een betaling hebben uitgevoerd.

Het totale bedrag van de totale gecumuleerde schuldenberg van de beschermde afnemers (alle kanalen) voor gas en elektriciteit voor de periode van 2009 tot 2024 is voortaan meer dan € 53 miljoen.

We vermelden er hier ook nog bij dat in deze situatie en na de vragen van BRUGEL om de afnemers beter op te volgen, SIBELGA in 2024 een telefonische oproepprocedure heeft ingevoerd voor de afnemers met een betalingsachterstand. Die benadering zou kunnen worden aangevuld met de verzending van een meer aangepaste welkomstbrief, die vooral zo snel mogelijk wordt verzonden.

Tabel 2: Gecumuleerde schuldenberg van 2009 tot 2024 voor de actieve en de inactieve afnemers.

	TYPE	GEFACTUREERD BEDRAG (EURO)	% BETAALD	% ONBETAALDE SCHULD ACTIEF	% ONBETAALDE SCHULD INACTIEF
BESCHERMDE AFNEMERS (ACTIEVE EN INACTIEVE)	Elektriciteit	29.857.720,34	77,2 %	6,8 %	16,0 %
	Gas	23.268.059,64	77,2 %	6,3 %	16,6 %
WINTERAFNEMERS (ACTIEVE EN INACTIEVE)	Elektriciteit	1.541.468,42	30,4 %	1,8 %	66,3 %
	Gas	1.290.732,62	31,9 %	1,8 %	67,7 %
EOC-AFNEMERS (ACTIEVE EN INACTIEVE)	Elektriciteit	800.295,16	40,7 %	0,4 %	57,2 %
	Gas	532.631,92	42,3 %	0,4 %	58,9 %
AFNEMERS LEVERANCIERS GARANTIE (ACTIEVE EN INACTIEVE)	Elektriciteit	123.602,54	59,9 %	15,5 %	22,2 %
	Gas	67.113,01	62,3 %	12,7 %	27,4 %

Bron: SIBELGA.

Bijgevolg kan het aangewezen zijn om deze evolutie van de schuldenlast van de door SIBELGA beleverde afnemers van nabij op te volgen.

De opvolgings- en de inningsprocedures, evenals de bijbehorende indicatoren zouden meer kunnen worden verbeterd.

4.1.3. Winterbevoorrading

We stellen vast dat het aantal winterafnemers sinds 2021 continu stijgt. Het jaar 2020 vormt een consolidatiefase, die werd ingezet in de context van de gezondheids crisis in verband met COVID-19 en die zich tot in 2021 heeft voortgezet. In februari 2024

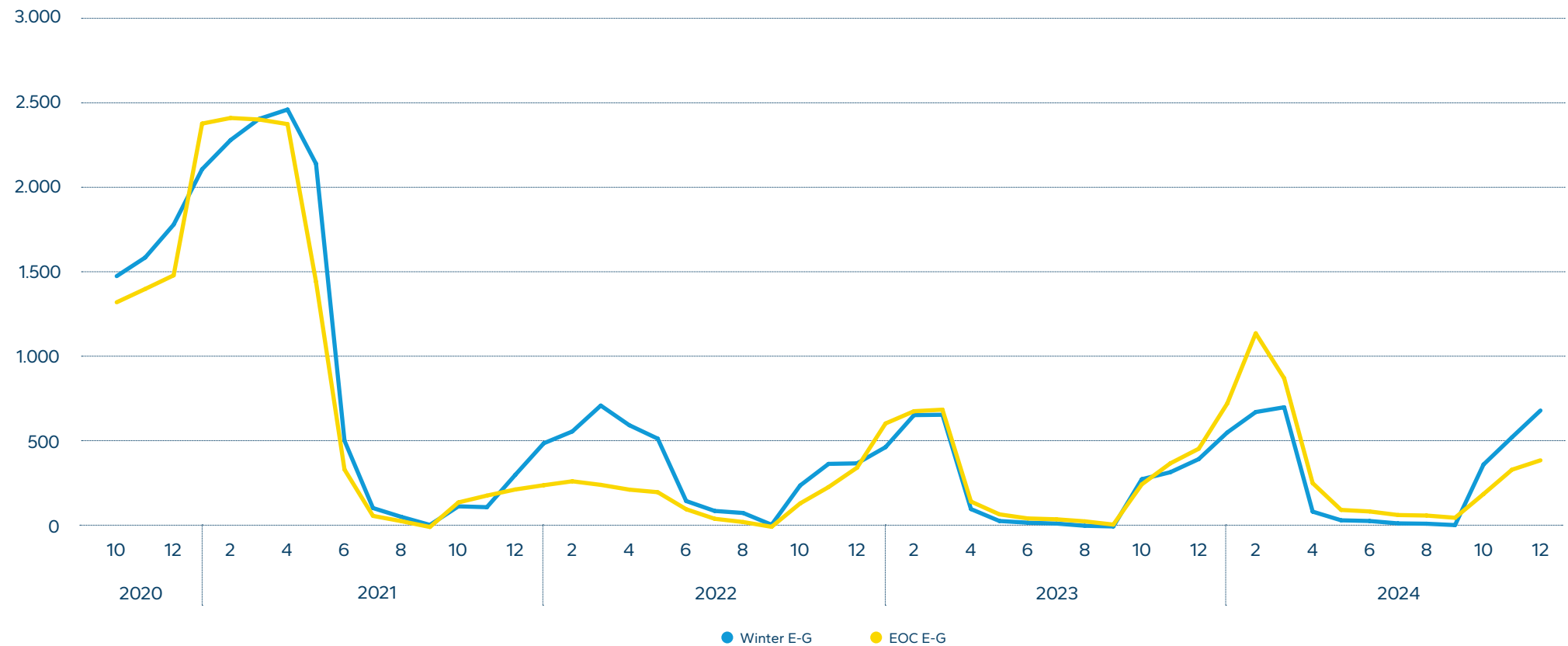
telden we 1.850 beschermde afnemers voor elektriciteit tegenover 1.326 in dezelfde periode van 2023.

Die toename van winterafnemers kan aan vier oorzaken worden toegewezen:

- het einde van het sociaal tarief voor de BVT's in juni 2023,

- de energieprijzen die relatief hoog bleven,
- de inflatie en de verslechtering van de socio-economische situatie van de armste huishoudens en,
- het Brusselse beschermingskader dat niet doelgericht genoeg is en afnemers met schulden niet in staat stelt om te ontsnappen aan de ontbinding van hun contract door een vrederechter of het 'End of Contract (EOC)' van de leverancier.

Figuur 14: evolutie van het aantal winterafnemers van 2020 tot 2024.

Bron: SIBELGA.

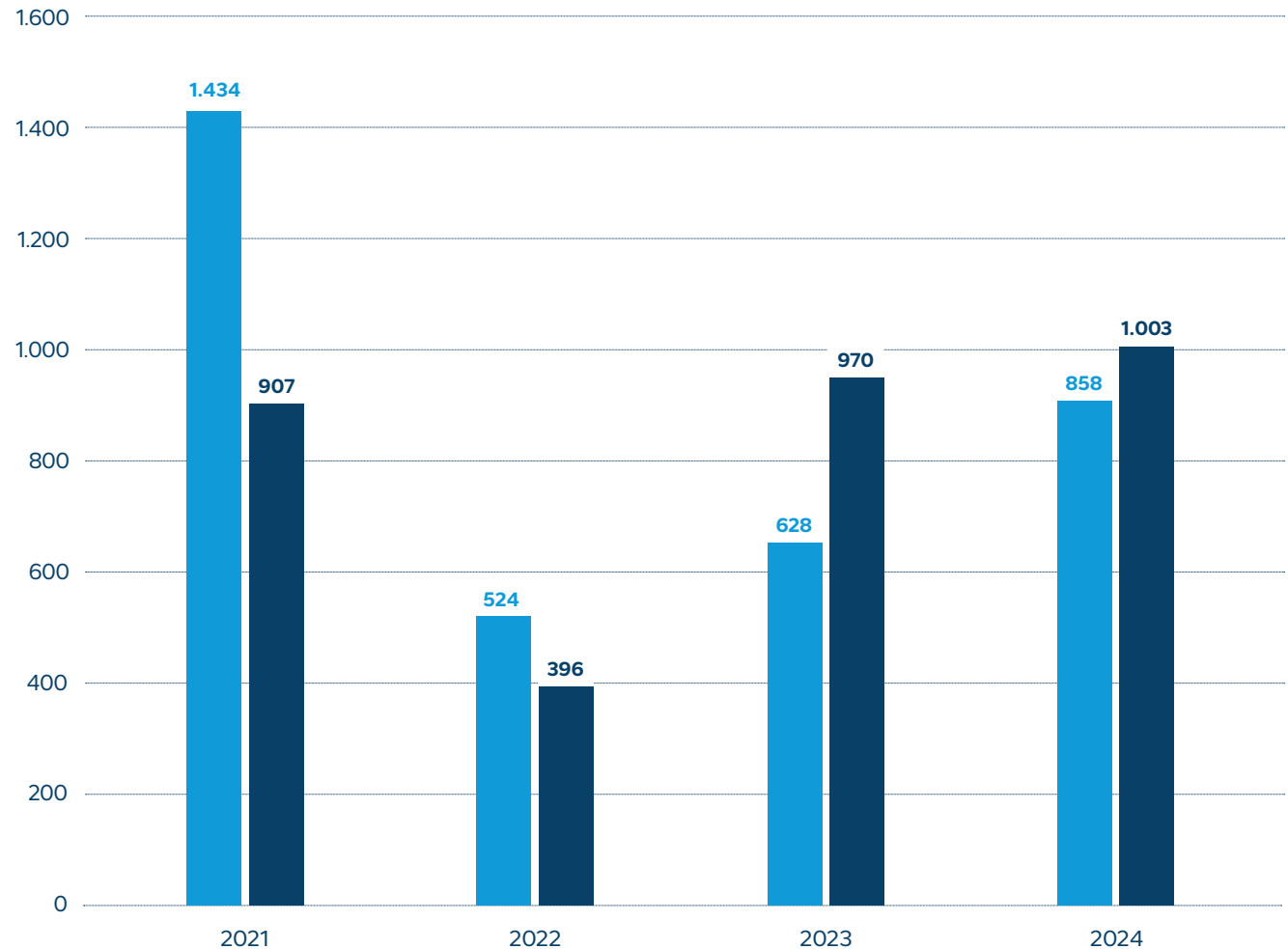
4.1.4. Gewaarborgde bevoorrading

In 2024 profiteerden 135 huishoudens van deze maatregel. Dit cijfer kan te laag lijken gezien het aantal huishoudens dat werd afgesloten (zie hieronder).

4.1.5. Afsluitingen

In 2024 waren er 1.861 **elektriciteitsafsluitingen**, uitgesplitst als volgt: 1.003 na een EOC (hetzij 54 %) en 858 na een beslissing van een vrederechter.¹⁹ Ter vergelijking: in 2023 waren er 1.598 afsluitingen, hetzij 970 (61%) na een EOC en 628 (39%) na een beslissing van een vrederechter. Deze stijging weerspiegelt een toenemende druk op de huishoudens in moeilijkheden en het feit dat er vaker een afsluitingsprocedure wordt ingezet (zowel contractueel als gerechtelijk) telkens in een kwetsbare socio-economische context. Merk op dat het hoge aantal afsluitingen dat in 2021 werd hervat, volgt op het verbod op onderbrekingen tijdens de coronaperiode in 2020.

Figuur 15: Evolutie van het aantal afsluitingen van 2020 tot 2024.

Bron: SIBELGA.

● Afsluiting in het kader van een EOC

● Afsluiting na een beslissing van een vrederechter

¹⁹ Alle informatie over de afsluitingen is te vinden in onze Observatoria van de sociale indicatoren [Microsoft Power BI](#).

4.2. DE PROCEDURE IN GEVAL VAN NIET-BETALING VOOR DE HUISHOUDELIJKE AFNEMERS

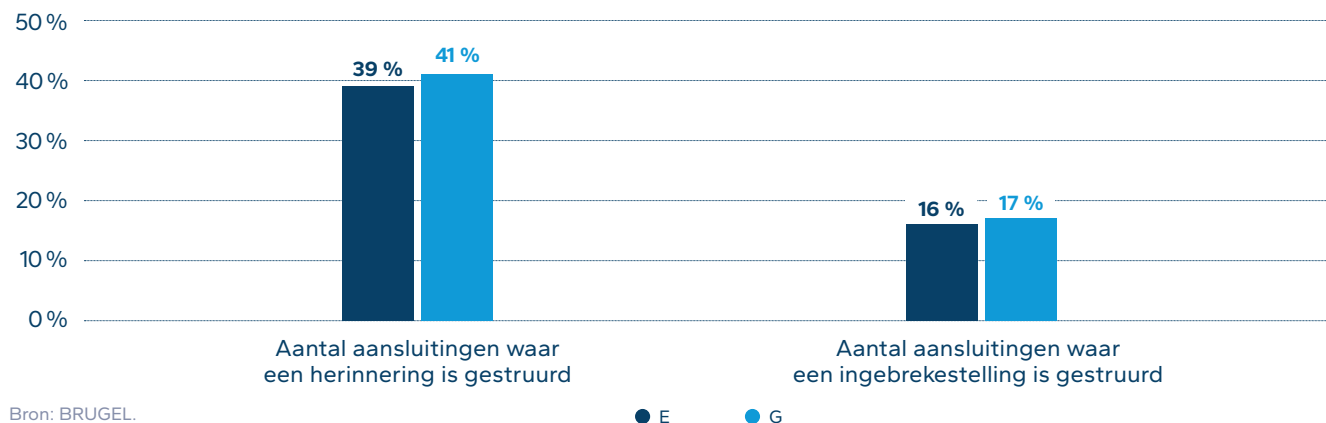
4.2.1. Afnemers met betalingsachterstand

Zodra een huishoudelijke afnemer zijn elektriciteits- of gasfacturen niet meer kan betalen, moet zijn leverancier of zijn DNB (als deze laatste optreedt als leverancier van de afnemer) bepaalde stappen en minimumtermijnen naleven die in de Elektriciteits- en de Gasordonnantie zijn bepaald²⁰.

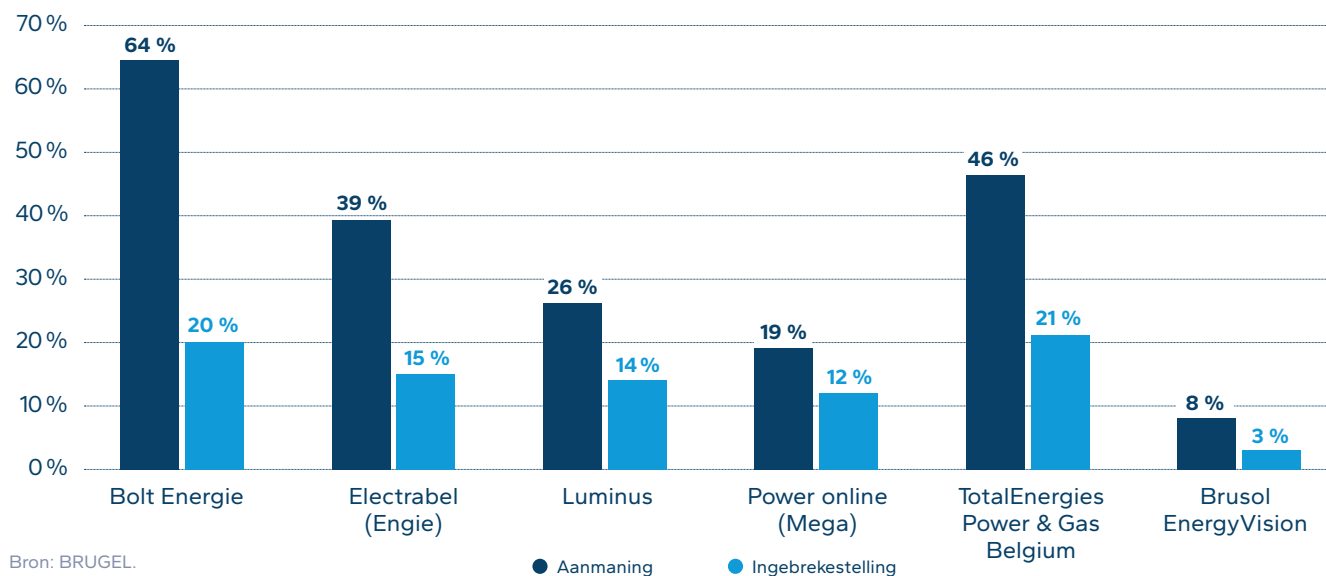
Op 31 december 2024 had 39 % van de Brusselse huishoudens minstens één aanmaning voor hun elektriciteitsfactuur ontvangen tijdens het jaar en 16 % een ingebrekestelling. Die cijfers zijn identiek aan die van 2023.

Figuur 16: Aandeel van de afnemers die een aanmaning/ingebrekestelling (IG) hebben ontvangen voor elektriciteit en voor gas.

Figuur 17: Percentage afnemers dat minstens één aanmaning/ingebrekestelling (IG) heeft ontvangen voor elektriciteit (uitgedrukt per leverancier in % van hun huishoudelijke afnemers).

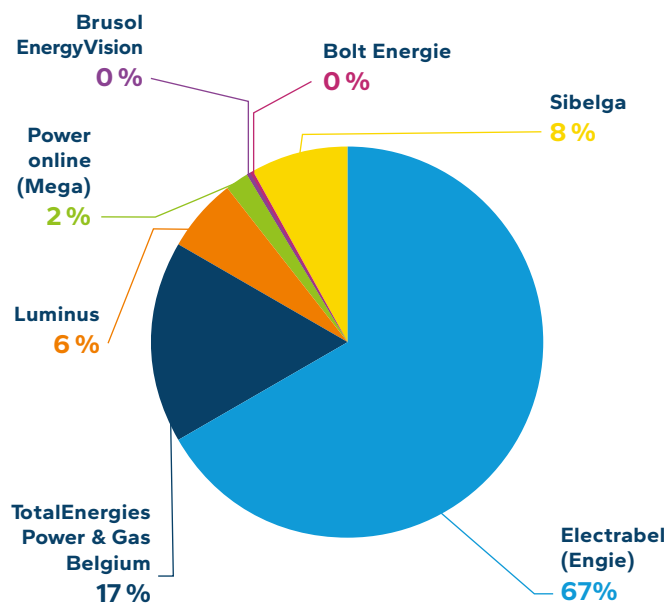

²⁰ Hoe de invorderingsprocedures verlopen, kunt u in onze vorige verslagen lezen.

Er bestaan soms grote verschillen tussen de leveranciers. Dit heeft voor een deel te maken met het gekozen commerciële beleid en de aandacht van de commerciële speler voor de optimalisatie van de interne invorderingsprocedures voor de schuldvorderingen en de ontwikkeling van de bijbehorende IT-systemen.

We stellen evenwel vast dat alle leveranciers op de Brusselse markt over het algemeen inspanningen

Figuur 18: Verdeling van de afnemers die het SST genieten per leverancier (elektriciteit), 2024.

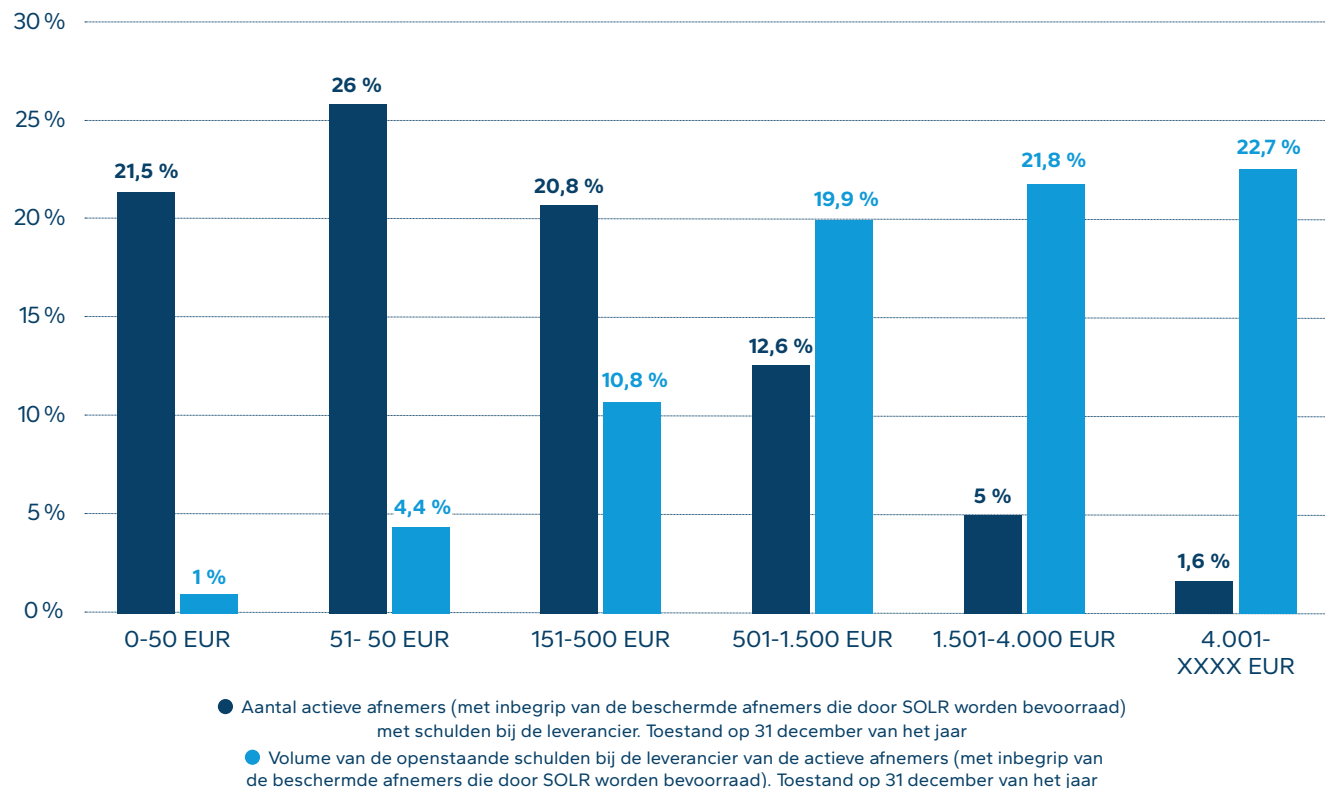

Bron: BRUGEL.

blijven leveren om hun procedures te versnellen en een opstapeling te van schulden met een onhaalbare schuldaflossing tot gevolg, te vermijden.

De verdeling van de afnemers die het sociaal tarief genieten per leverancier, komt overeen met de verdeling van de marktaandelen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Toch stellen we vast dat Engie 7 % minder sociale afnemers heeft dan in 2023.

Figuur 19: Schuldenvolume per betrokken actieve afnemers voor elektriciteit.

Bron: BRUGEL.

4.2.2. Hoogte van de schuld van de afnemer bij de commerciële leverancier

3.2.2.1. Voor de actieve afnemers

Op 31 december 2024 vertegenwoordigde 47,5 % van de afnemers een openstaande schuld van minder dan € 150 voor hun elektriciteitsfactuur,

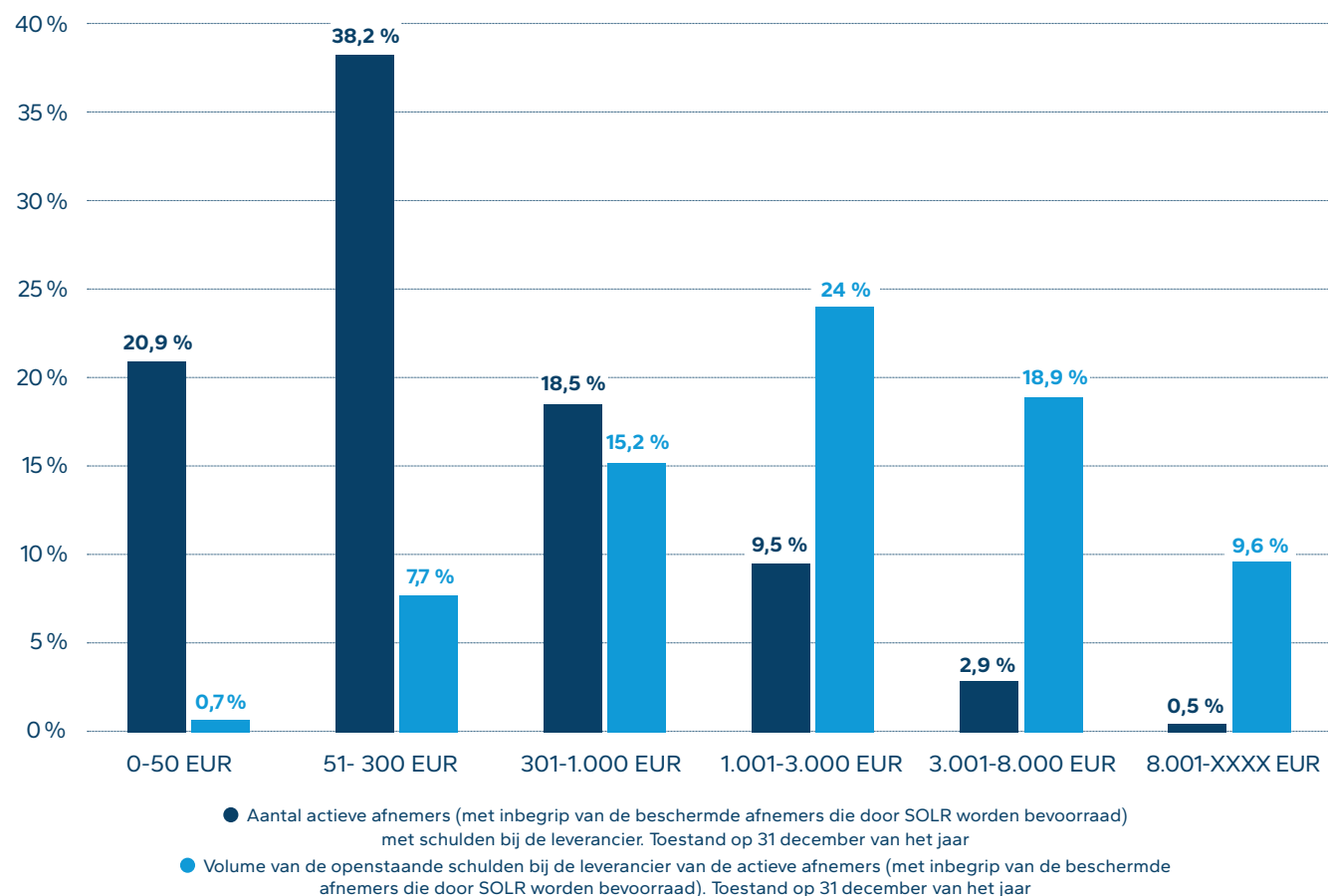
tegenover 42 % in 2023. De grafiek hierna toont per bedragsschijf het aantal betrokken actieve afnemers, die in het blauw worden weergegeven. Daarnaast werd voor dezelfde schijven het totale bedrag

van de schuldenlast ten laste van de leveranciers berekend en in het rood weergegeven. Deze evolutie geeft een geleidelijke concentratie van de schuld op lagere bedragen weer, wat wijst op een

verspreide, maar veralgemeende verzwakking van de huishoudens. Daartegenover staat dat een beperkt aantal afnemers het grootste deel van de last blijft dragen: 19,2 % van hen zijn samen goed voor 64 % van de totale schuldenlast. Die cijfers blijven stabiel sinds 2022.

We stellen vast dat 59,1 % van de actieve afnemers een schuld heeft van minder dan € 300 (tegenover 56 % in 2022). Overigens is 12,6 % van de afnemers (tegenover 14,5 % in 2023 en 20 % in 2022) goed voor 53,6 % (tegenover 54 % in 2023 en 70 % in 2022) van het totale volume van de schuld, met bedragen die gaan van € 1.000 tot meer dan € 8.000. Er is een opmerkelijk verschil met de cijfers van 2022 en 2023, dat kan worden verklaard door een sterke daling van de energieprijzen, vooral van gas, en bijgevolg van de gefactureerde bedragen. Het percentage huishoudens met grote schulden kan dan ook worden beschouwd als een indicator van de systematische moeilijkheden die ze ondervinden om hun energiefactuur te betalen.

Figuur 20: Volume schulden per aantal betrokken actieve afnemers voor gas.

Bron: BRUGEL.

4.2.3. Afbetalingsplannen

De onderstaande figuur geeft een overzicht van het aantal afbetalingsplannen dat in de loop van 2023 door de leveranciers werd toegekend per factuur (E en G).

Er zijn grote verschillen tussen de leveranciers wat de gemiddelde bedragen van de afbetalingsplannen van de actieve en inactieve afnemers betreft. Dat verschil is het resultaat van het beleid dat elke leverancier voert voor de recuperatie van vorderingen. Sommige leveranciers staan langdurige afbetalingsplannen toe; andere wenden zich sneller tot het vredegericht of opteren voor

de niet-verlenging van het contract. Toch stellen we vast dat bijna 10 % van de afnemers van Engie, dat ter herinnering 73 % van de Brusselse markt in handen heeft, een afbetalingsplan heeft.

4.2.4. Totaal schuldenbedragen

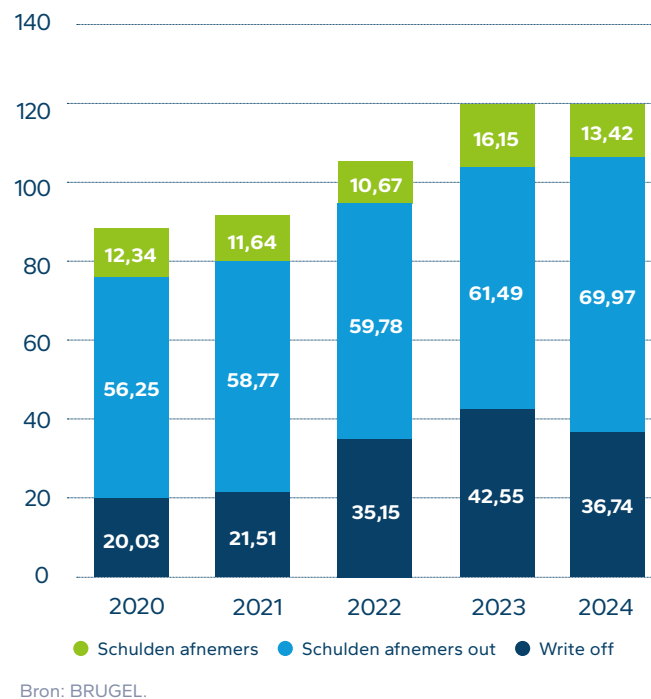
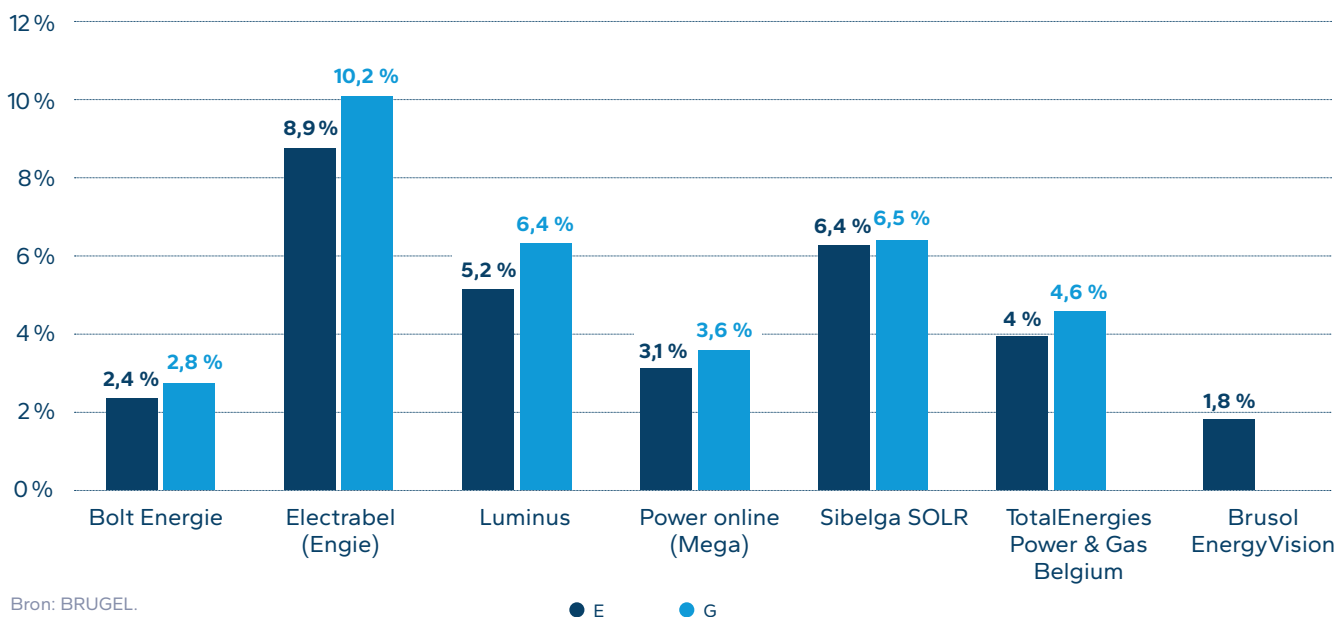
Het totale bedrag aan schulden aan leveranciers, ongeveer 120 miljoen euro, is stabiel. Toch stellen we een aanzienlijke stijging van de schulden van de inactieve afnemers en een daling van die van de actieve afnemers vast. Concreet wijst dit op een verbetering van de portefeuillesituatie van de afnemers, maar toont het ook aan

dat de schulden van de inactieve afnemers de komende jaren gedeeltelijk oninbaar zullen worden, wat een rechtstreeks verlies voor de leveranciers met zich brengt.

Indien we deze cijfers concreet omzetten naar alle huishoudelijke huishoudens die met elektriciteit en gas worden bevoorrad, stemt dit overeen met een bedrag van € 181/afnemer. Ter vergelijking: in het Waalse Gewest is dit bedrag € 144 ²¹.

Figuur 22: Evolutie van de totale bedragen (in M€) van de schulden (schulden In, schulden Out en oninvorderbare schulden).

Figuur 21: Percentage toegekende afbetalingsplannen per leverancier.

²¹ Gegevens afkomstig van de CWaPE. De aanvragen van de Waalse regulator aan de leveranciers en de DNB's zijn vergelijkbaar met die van BRUGEL. De VNR beschikt niet over deze gegevens.

CONCLUSIES

Dit jaarverslag biedt een gedetailleerd overzicht van de energiemarkt voor huishoudens, waarbij complexe dynamieken en aanzienlijke gewestelijke verschillen naar voren komen. De analyse van de marktaandelen, het switchgedrag en de prijsevolutie onderstreept de uitdagingen en de opportuniteiten die deze ingrijpend veranderende sector kenmerken.

We stellen daarbij een **consolidatie van de positie van Engie** vast - een ontwikkeling die bijzonder duidelijk is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waar de concurrentie nog altijd structureel beperkt is. Deze concentratie heeft concrete gevolgen voor de consumenten in Brussel, die worden geconfronteerd met een minder uitgebreid aanbod, dat vaak minder competitief is dan de consumenten in Wallonië of in Vlaanderen. Dat gewestelijke contrast stelt de doeltreffendheid van de openstelling van de markt en de noodzaak om de reglementaire kaders aan specifieke

plaatselijke eigenschappen aan te passen, in vraag.

Ondanks deze uitdagingen kunnen bemoedigende signalen worden opgevangen. De **stijging van het percentage afnemers die van leverancier overstappen** op de elektriciteitsmarkt in Brussel in 2024 is weliswaar bescheiden ten opzichte van de andere gewesten, maar getuigt wel van een potentieel voor een grotere dynamiek van de markt en een groeiende reactiviteit van de consumenten. De geleidelijke introductie van nieuwe aanbiedingen - en dan meer bepaald de contracten met een dynamische tarifiering - biedt ook perspectieven voor een fijner en potentieel voordeliger beheer van het energieverbruik.

Het **blijven voortbestaan van energiearmoede** dat in het BHG duidelijk wordt geïllustreerd door de belangrijke plaats van het sociale tarief en van de sociale leveranciers, blijft evenwel een

grote kopzorg. Deze situatie onderstreept het belang om hulp- en begeleidingsmaatregelen voor de meest kwetsbare huishoudens in stand te houden en aan te passen.

Samengevat kunnen we stellen dat de toekomst van de **energiemarkt voor huishoudens** in België wordt bepaald door het subtiel evenwicht tussen de bevordering van een gezonde concurrentie en de garantie van een gepaste bescherming van de consumenten. De gegevens in dit jaarverslag vormen een stevige basis voor het uitwerken van doelgericht openbaar beleid en innoverende commerciële strategieën, die streven naar een meer billijke, doeltreffende en veerkrachtige energiemarkt voor alle burgers.

Wat de bescherming van de huishoudens betreft, willen we hier op de volgende punten wijzen: de situatie van de beschermde afnemers omvat meerdere sleutelementen. Hun aantal is in 2024 gestabiliseerd, met 10.000 huishoudens in deze categorie. De verdeling van de ingangskanalen blijft stabiel: 64 % via de automatisering van het statuut van beschermde afnemer, 19 % via de OCMW's, 13 % na een beslissing van BRUGEL.

In twee jaar tijd is de portefeuille van de beschermde afnemers van Sibelga met een factor vijf toegenomen, wat geleid heeft tot een sterke stijging van het volume openstaande schuldvorderingen. 77% van de beschermde afnemers kampt met een schuldenlast, tegenover 63 % in 2023. Het zwaartepunt van die schuldenlast ligt vooral bij de afnemers die automatisch weggehaald zijn bij hun commerciële leverancier: 4 afnemers op 10 betalen hun eerste factuur niet, voornamelijk wegens een gebrek aan informatie of het uitblijven van een aanpassing van hun betalingswijze. Meer dan 50 % van de huishoudens betaalt zijn factuur met domiciliëring. Overigens merken we dat 50 % van de onbetaalde facturen betreft van beschermde afnemers die nooit een betaling hebben uitgevoerd.

Als antwoord op de vragen van BRUGEL om de beschermde afnemers beter op te volgen,

voerde Sibelga in 2024 een procedure in van **telefonische contacten** met afnemers met een betalingsachterstand. Dit initiatief zou kunnen worden aangevuld met de verzending van een meer gepersonaliseerde welkomstbrief in de periode kort na de omschakeling.

Wat de **schuldenlast** betreft ten laste van de leveranciers van huishoudens: het totale bedrag van de schulden is ongeveer 120 miljoen euro, een globaal genomen stabiel niveau. Toch evolueert de structuur van deze schuld: een daling van de schulden van de actieve afnemers, een aanzienlijke stijging van de schulden van de inactieve afnemers, met een groter risico dat deze bedragen oninbaar worden, wat een direct verlies betekent voor de leveranciers. Gemiddeld genomen vertegenwoordigt dit een schuld van € 181 per huishouden, tegenover € 144 in het Waalse Gewest. Het aandeel van de huishoudens met een zware schuldenlast vormt een zorgwekkende indicator, die wijst op structurele moeilijkheden om hun energiefacturen te betalen.

Wat de **afsluitingen** betreft, zien we dat hun aantal in 2024 met 14 % is gestegen, bij in totaal 2.044 huishoudens. De meeste van deze afsluitingen waren een niet-verlenging van hun contract.

Als conclusie kunnen we - ondanks de stabilisatie van de energieprijzen - stellen dat de situatie van

de huishoudens globaal genomen vergelijkbaar blijft met de situatie in 2023. De verzwaring van de schuldenlast ten laste van Sibelga blijft evenwel een belangrijk punt van bezorgdheid.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1. ECONOMISCHE BIJLAGE

Alle aanvullende informatie over de energiemarkt is terug te vinden op onze website:

https://www.brugel.brussels/nl_BE/documents/statistics/rechercher

1. [Observatorium van de marktindicatoren](#) van de elektriciteits- en de gasector in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
2. [Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen](#) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

BIJLAGE 2. SOCIALE BIJLAGE

Alle aanvullende informatie over de sociale aspecten en de beschermde klanten via BRUGEL is terug te vinden op onze website: https://www.brugel.brussels/nl_BE/documents/statistics/rechercher

[Hier](#) vind je een overzicht van de beschermingsmaatregelen die door de federale staat werden getroffen.

BIJLAGE 3 RESIDENTIËLE MARKTANALYSE

Alle cijfers ter aanvulling van de informatie in dit thematische verslag en de gascijfers zijn in [dit document](#) opgenomen.

JURIDISCHE GRONDSLAG

Artikel 30novies van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna '*Elektriciteitsordonnantie*' genoemd) heeft binnen BRUGEL de Geschillendienst (hierna '*de Dienst*' genoemd) opgericht.

Artikel 30novies, §2, laatste lid van de Elektriciteitsordonnantie verplicht de Dienst om een jaarverslag te publiceren waarin met name de nieuwste trends inzake rechtspraak van de Geschillendienst vermeld worden.

Met dit document komen we tegemoet aan deze verplichting.

Verantwoordelijke uitgevers

K. Welch - E. Mannès - BRUGEL,
Kunstlaan 46 - 1000 Brussel.

Design en vormgeving

www.pafdesign.be

Foto's

adobe.stock.com
www.pafdesign.be

Ce rapport thématique est également disponible
en français.

Kunstlaan 46/14
1000 Brussel
info@brugel.brussels
www.brugel.brussels